

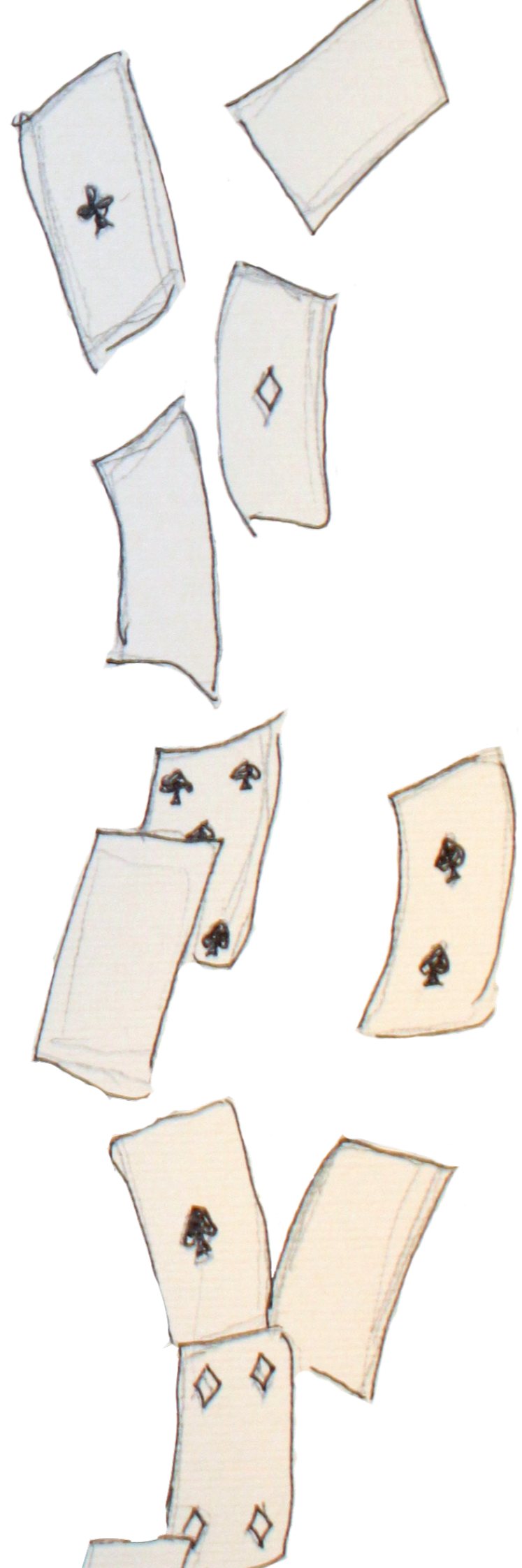

Metamorphosis

Liisa Ihmemaassa -satuun perustuva teemamallisto naisille

Lahden ammattikorkeakoulu
Muotoilu- ja taideinstituutti
Muoti- ja vaatetus suunnittelu
Opinnäytetyö
Anri Mäntyvaara
Syksy 2010

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyöni Metamorphosis on teemamallisto naisille syksyille 2009, jonka inspiraation lähteenä ovat toimineet Lewis Carrollin kirjat "Alice in Wonderland" ja "Through the Looking-Glass" sekä Jan Svankmajerin ohjaama tsekkiläinen stop-motion animaatio "Alice". Edellä mainituista teoksista poimin mallistolleni kantavaksi ydinajatukseni muodonmuutoksen. Haasteenani oli saada tämä muodonmuutosteema toimimaan vaatteessa.

Muuntautuvuuden rinnalla käytin visuaalisena lähteenä viktorianista aikakautta, tutkien ajan pukeutumista. Halusin hyödyntää aikakauden tunnusomaisia elementtejä suodattaen ne omassa suunnittelussani nykypäivään. Näistä lähtökohdista aloin rakentaa kasuaalia design-kaupallista mallistoa, joka sisältää sekä sisä- että ulkovaatteita, kuitenkin painottuen kevyempään vaatetukseen.

Avainsanat:

muuntautuvuus, muoto, käytännöllisyys, laatu ja istuvuus.

ABSTRACT

My degree work Metamorphosis is a women's theme collection for autumn 2009. The inspiration came from Lewis Carroll's books "Alice in Wonderland" and "Through the Looking-Glass" and also from Jan Svankmajer's stop-motion animation "Alice". From the above mentioned works I picked up metamorphosis for the main idea for the collection. My challenge was to make this metamorphosis theme work in clothes.

Besides the theme metamorphosis as a visual source I used Victorian era by studying the clothing during that time. I wanted to use characteristic elements of that era and bring those influences to my designs today. From these basis I started to build my casual design commercial collection which contains inner- and outerwear. Nevertheless mainly focusing on lighter clothing.

Keywords:

metamorphosis, design, practicality, quality and fit.

SISÄLLYSLUETTELO

Tiivistelmä

1. Johdanto.....	s.8
2. Malliston lähtökohdat ja tavoitteet.....	s.10
2.1 Liisasta muodonmuutokseen - aiheen hakua ja ideointia.....	s.10
2.2 Hussein Chalayanin haute couture -ihmemeä.....	s.12
2.3 Vaihtoehto kertakäyttökulutukselle.....	s.13
2.4 Viktoriaanisuus.....	s.14
2.5 Muuntautuvuuden mahdollisuudet nykypäivänä ja tulevaisuudessa - Muodonmuutosten tulevaisuus.....	s.16
3. Malliston suunnittelu- ja valmistusprosessi.....	s.18
3.1 Yksityiskohdista kokonaisuuteen.....	s.18
3.2 Tuotteet ja kaavoitus.....	s.19
3.2.1 Alice-mekko.....	s.19
3.2.1.1 Liukuvärjäys prosessi.....	s.19
3.2.2 Astrid-hame.....	s.20
3.2.3 Abbey-hame.....	s.21
3.2.4 Aino-toppimekko.....	s.21
4. Malliston esittely.....	s.22
4.1 Värit.....	s.22
4.2 Materiaalit.....	s.24
4.3 Runkosuunnitelma.....	s.26
4.4 Mallisto.....	s.28
5. Arviointi.....	s.46
6. Lähteet.....	s.48
7. Kiitokset.....	s.52

1. JOHDANTO

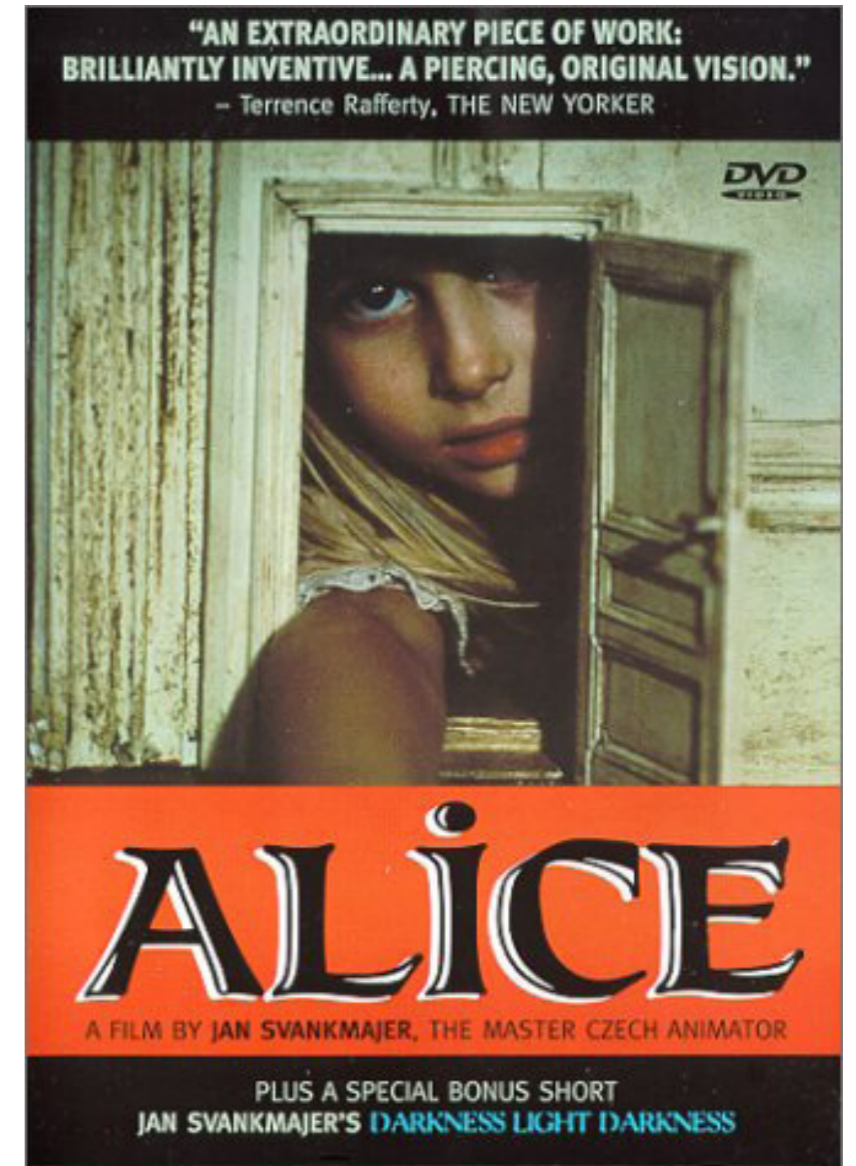
”Syy muodin olemassaoloon vaihtelunhalu”

Poiminto yllä on Ann-Mari Karvisen Pro-Gradu-tutkielmasta ”Muotoilijan Metamorfoosi” ja se kiteyttää hyvin omia ajatuksiani etsiessäni materiaalia opinnäytetyöhöni. Elämme keskellä muutosta joka ikinen päivä halusimmepa sitä tai emme. Koen, että ihmisillä on sisäinen tarve muutokseen. Muutokseen, joka ilmenee toisilla voimakkaampana kuin toisilla. Muodonmuutos ulottuu monelle eri elämän tasolle, miksi siis ei myös vaatteisiin.

Luonto on hyvä ja näkyvä esimerkki jatkuvasta muutosten sykleistä, kuten sadussa ”Liisa Ihmemaassa” kaalimato sen esimerkillään osoittaa. Liisan kohtaaminen sienien päällä asustavan kaalimadon kanssa päättyy siihen, että keskustelun lomassa kaalimato käy läpi nopeutetulla tempolla muodonmuutoksen toukasta perhoseksi.

Kuvataiteessa hollantilainen taiteilija-graafikko Maurits Cornel Escher käsittelee muodonmuutosta huikealla tavalla teoksissaan Metamorfosis I-IV. Metamorfosis I:ssä muutos lähtee käyntiin kaupungista, joka muuttuu ensin muotoaan kolmiulotteiseksi neliöistä rakentuvaksi pinnaksi vaihtuen edelleen kaksiulotteisiksi, teräviksi, kulmikkaiksi muodoiksi, joista lopulta päädytään kiinalaiseen pikku-ukko-figuuriin. Escher palasi aiheeseen useampaankin otteeseen. Ensimmäisen ja kolmannen metamorfoosi-teoksen välissä kului aikaa jopa 28 vuotta. Hänen teoksiinsa taianomaisesti vangittu jatkuvan liikkeen illuusio saa katsojan hengästymään ja yllättymään yhä uudelleen ja uudelleen.

Kansainvälisen muotimaailman esimerkki hyvin pitkälle viedyistä muuntautuvista vaatteista on turkkilaisbrittiläisen muotisuunnittelijan Hussein Chalayan kevät/kesä -mallisto 2007 Pariisin muotiviikoilla lokakuussa 2006. Näytöksen kuusi viimeistä asukokonaisuutta liikkui kuin itsestään mallien yllä muuttaen muotoaan ilman, että niihin tarvitsi koskea millään lailla. Näytös kohahdutti muotimaailmaa itsestään muuntautuvilla vaatteilla. Kyseisissä vaatteissa oli hyödynnetty nykyteknologian osaamista ensimmäistä kertaa haute couture kentällä.

Kuva 1

Kuva 2

Kuva 3

Kuva 4

Kuva 5

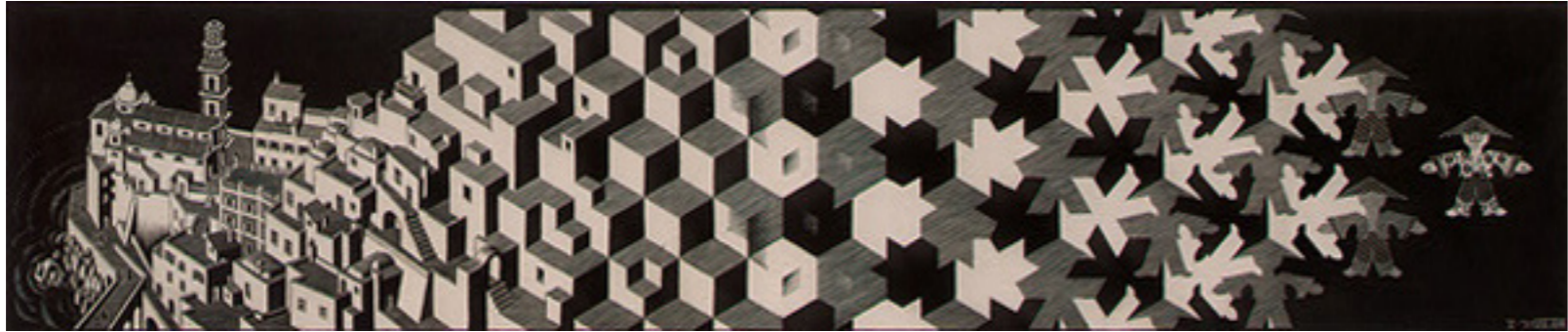
Kuva 6

Kuva 7

Kuva 8

Kuva 9

2. MALLISTON LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

2.1 LIISASTA MUODONMUUTOKSEEN - Aiheen hakua ja ideointia

Palattuani takaisin Suomeen puolivuotisen opiskelijavaihdon jälkeen Oslosta kesällä 2008 oloni oli kuin Liisalla Ihmemaassa. Moni asia tuntui erilaiselta, niin henkisesti kuin fyysisestikin. Konkreettinen esimerkki asiasta, joka tuntui hyvin oudolta oli, että omalla polkupyörällä ajaminen puolen vuoden jälkeen ei tuntunut oikein sujuvan. Joko pyörä tuntui liian pieneltä tai toisaalta ehkä sittenkin minä liian isolta.

Samassa hetkessä mieleeni muistui kohtaus ”Liisa Ihmemaasta”, jossa jo ihan alussa Liisa joutuu kokemaan fyysistä kutistumista ja kasvamista ratkoessaan ongelmaa, miten päästä pikkuriikkisestä ovesta, josta Herra Kani oli jo aiemmin ehtinyt livahdtaa. Uskon, että pyöräilykokemus ja siihen assosioitunut kohtaus Liisan tarinasta jäi pienenä kipinä sisälleni ja muistutti itsestään siinä vaiheessa, kun oli aika miettiä edessä olevaa opinnäytetyötä ja sen aiheita. Opinnäytetyön aiheesta tuli myös puhetta siskoni kanssa ja häneltä sain vinkin Jan Svankmajerin ”Alice” animaatiosta. Kiinnostuin siitä hyvin paljon ja se tuki metamorfoosi-ajatuksiani, jotka olivat lähteneet jo Lewis Carrollin kirjoista. Näin kantava teema alkoi olla kasassa suunnitteilla olevalle mallistolle.

Sadut, tarinat ja teatteri ovat kiehtoneet minua jo hyvin pienestä pitäen, joten tuntui hyvin luonnolliselta ajatukselta ottaa tästä aihe opinnäytetyöhöni. Halusin tehdä jotain omista lähtökohdistani ja nyt siihen oli vielä hyvä mahdollisuus. Halusin tutustua Carrollin satuun ”Alice in Wonderland” sen alkuperäiskielellä, koska aiemmat kokemukseni sadusta oli-

Kuva 11

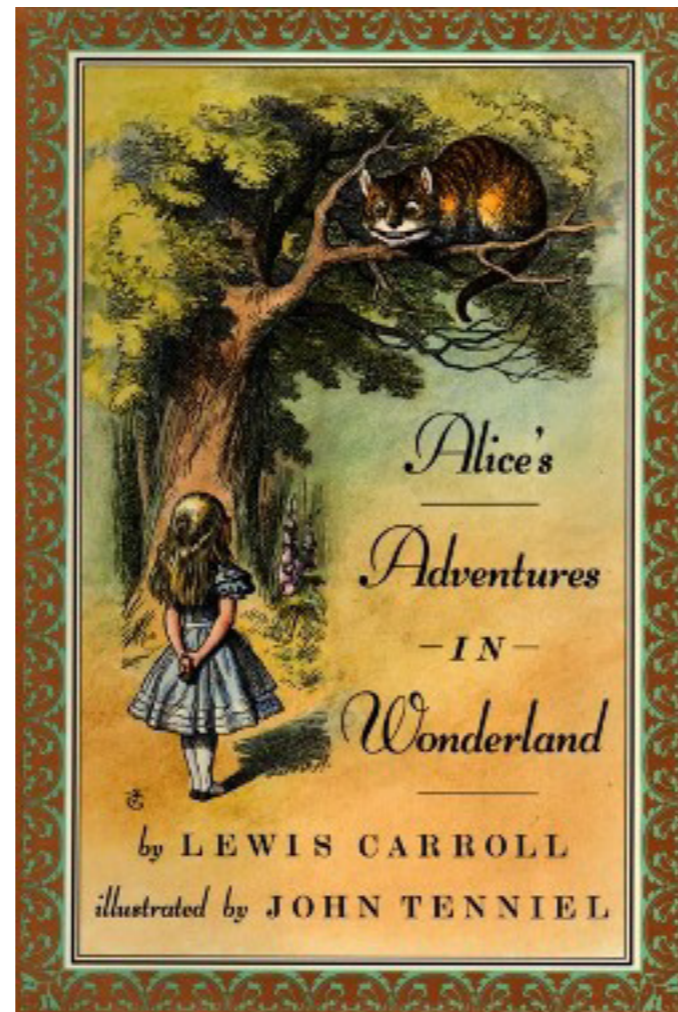
Kuva 10

vat Disneyn piirrosanimaatiosta. Tarinaa lukiessa esiin nousi vahvasti päällimmäisenä ajatuksena muuntautuminen ja muodonmuutos. Edessä oleva haaste oli muovata lukemani tekstin ja siitä syntyvien mielikuvien kautta kolmiulotteisia vaatteita niin, että ratkaisut ovat toimivia muuntautuvuuden teeman sisällä yksittäisessä vaatteessa, yksinkertaisin keinoin. Tarkoituksena ei siis ole ollut tehdä puvustusta satuun Liisa Ihmemaassa, vaan mallisto aikuiselle, nykypäivän nuorelle naiselle.

Satuna ”Liisa Ihmemaassa” kummallisine hahmoineen on hyvin kiehtova maailma. Lintu ilman silmiä saa silmät silmälasien mukana ja lintu, jolla on peili kasvoina saa itselleen kasvot kokonaisuudessaan, kun silmälasipäinen lintu katsoo peiliin. Tämä yhtenä esimerkkinä Disneyn Liisa Ihmemaassa -animaation eriskummallisista hahmoista. Yllätyksellisyys, outous ja epätavalliset asiat - niin sanotut normaalista poikkeavat sekä hämmennystä aiheuttavat tapahtumat kiinnostavat minua. Asiat, joita ei ole loppuun pureksittu niin, että jäljelle jää myös jotain mietittävää itselle.

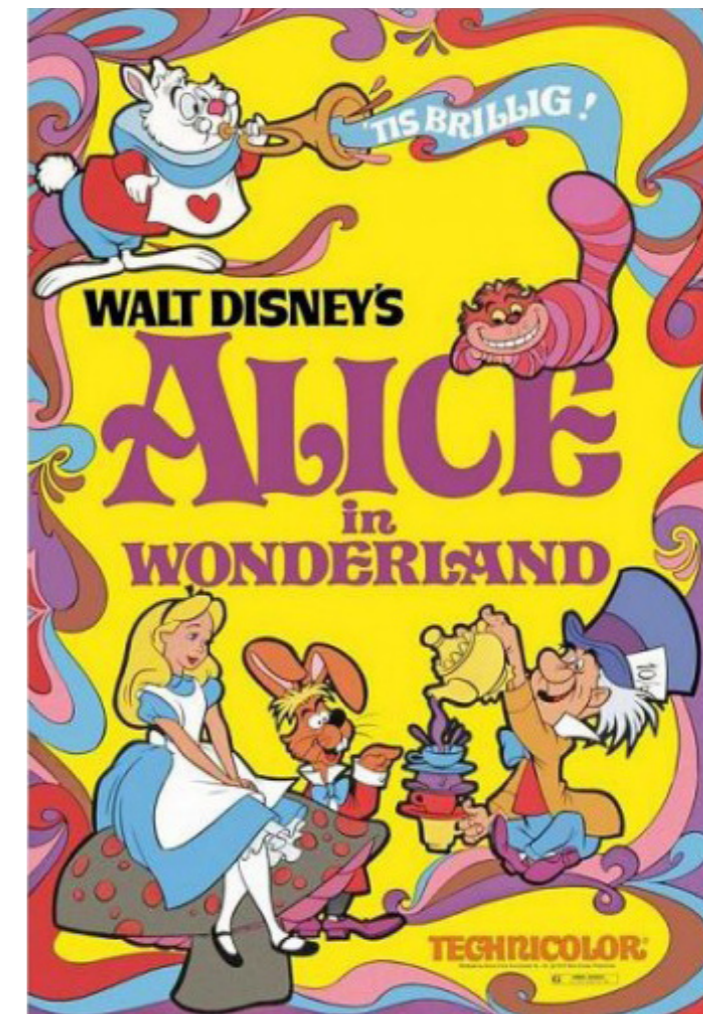
Kuva 12

Kuva 13

Sadun hahmoista kaalimato on selkeästi ollut keskiössä ja inspiraation lähteenä muuntautuville tuotteilleni. Luonnostellessani ensimmäisiä piirroksia ”matomekosta” oivalsin, mitä olin ajamassa takaa muodonmuutosteemalla ja palaset alkoivat loksahdella kohdilleen. Mallistostani ”matomekko” on mielestäni innovatiivisinta antia. Sen kautta tulee hyvin esille idea, jonka kanssa painin opinnäytetyöni parissa. Tämä mekko voisi olla yksi niin kutsutuista ”high lighteista” tai ”show stoppereista” mallistoni joukossa.

Muodonmuutoksessa minua kiehtoo mahdollisuus olla hetken jotain muuta tai vaihtaa hetkeksi olemustaan joksikin toiseksi yllättävälläkin tavalla. Muuntautuvuudesta ja muodonmuutoksesta muo-
dissa ja vaatteissa löytyi hyvin vähän mitään konkreettista kirjoitettua materiaalia. Mutta ilmiönä se mielestäni on ollut esillä jo jonkin aikaa. Kirjallinen materiaali viittaa usein muodonmuutoksella tyylin päivittämiseen tai uuteen raikkaaseen ulkonäköön, johon saa apua muun muassa erinäisistä stailauskirjoista. Tämä ei ole kuitenkaan se näkökanta, jota käsittelen opinnäytetyössäni.

Kuva 14

2.2 HUSSEIN CHALAYANIN HAUTE COUTURE -IHMEMAA

Muotimaailmassa vuonna 2006 muotisuunnittelija Hussein Chalayan kohahdutti yleisöä tuodessaan uudenlaisen innovatiivisen näkökulman haute coutureen. Hän hyödynsi nykuteknologian osaamista vaatteeseen aivan uudella tavalla. Pariisissa lokakuussa 2006 nähdyn kevät/kesä 2007 -malliston huipentuma olivat kuusi viimeistä asukokonaisuutta. Catwalkille syntyi vaatteita, jotka taianomaisesti lennossa muuttivat muotoaan ja tyyliään sekä sulkivat vetoketjun kantajansa puolesta. Yleisö ällistyi ehkä eniten, kun ensimmäinen asu oli vuodelta 1906 ja alkoi muuttua äkkiä vuoden 1916 tyyliin ja sen jälkeen taipua vuosikertaan 1926. Seuraava asu aloitti niin ikään vuodesta 1926 ja hyppäsi vuoteen 1946 asti ja niin edelleen, vuoteen 2007. Jokainen asu oli tietokoneohjattu.

Chalayan toteutti ideansa yhteistyössä lontoolaisen insinööritoimisto 2D3D:n kanssa, joka vastasi vaatteiden motoriikasta. Projektin vetäjänä toimi yrityksen johtaja Rob Edkins. Projektin koristekristallit olivat Swarovsky:lta.

Lähtökohtanaan suunnittelulle Chalayan luonnosteli erilaisia silhuetteja eri aikakausilta ja mietti miten saisi yhdistettyä ne keskenään toisiinsa, niin että siirtymä olisi luonnollisen jatkuvaa. Tuotteiden suunnittelu luonnosteluprosessin aikana tapahtui hyvinkin perinteisesti epäonnistumisien ja onnistumisien kautta lopulta huikeisiin muotoaan muuttaviin designeihin. Luonnostellessaan hän kulki ennakk-

oluulottomasti eri aikakaudelta toiselle risteyttäen aikakausia keskenään. Chalayan oli pohtinut mitä elementtejä voisi lainata kustakin aikakaudesta ja miten saada ne sulavasti integroitua toisiinsa esimerkiksi aloittamalla viktoriaanisesta tyylistä päätyen lopulta 20-luvun tyyliin. Hän mainitsee, että näiden kuuden asukokonaisuuden suunnittelu oli hyvinkin kokeellista aikakausien risteyttämistä toisiinsa ja että hän on hyvin onnekas lopputuloksen toimiessa näin hyvin.

Omat lähtökohtani olivat maanläheisempiä ja asettamaani haasteeseen vastaaminen lähti yksinkertaisemmista keinoista. Sellaisin resurssein, joihin näissä olosuhteissa minulla oli mahdollisuus. Halusin ajatella tässä ja nyt ja tarjota jokaiselle ihmiselle saatavilla olevaa tuotetta, eikä aivan niin pitkälle vietyjä teknologisia vaatteita, kuten Chalayanilla.

Ajatuksenani oli mahdollistaa vaatteiden muuntautuvuus eri tilanteissa. Näin käyttäjä voi hyödyntää niitä usealla tavalla, kunkin tilanteen mukaan. Niin, että vaatetta pystyisi muokkaamaan helposti ja nopeasti saavuttaakseen uudenlaisen ilmeen. Osa tuotteista on haasteellisempia ja päätös on tehtävä jo kotona, miten päin vaatetta käyttää tänään. Toisissa on mahdollisuus muuttaa ilmettä päivän aikana tilaisuudesta toiseen. Ei tarvitse välttämättä käydä kotona vaihtamassa vaatteita, vaan voi jatkaa suoraan esimerkiksi toista juhlaan.

Kuva 17

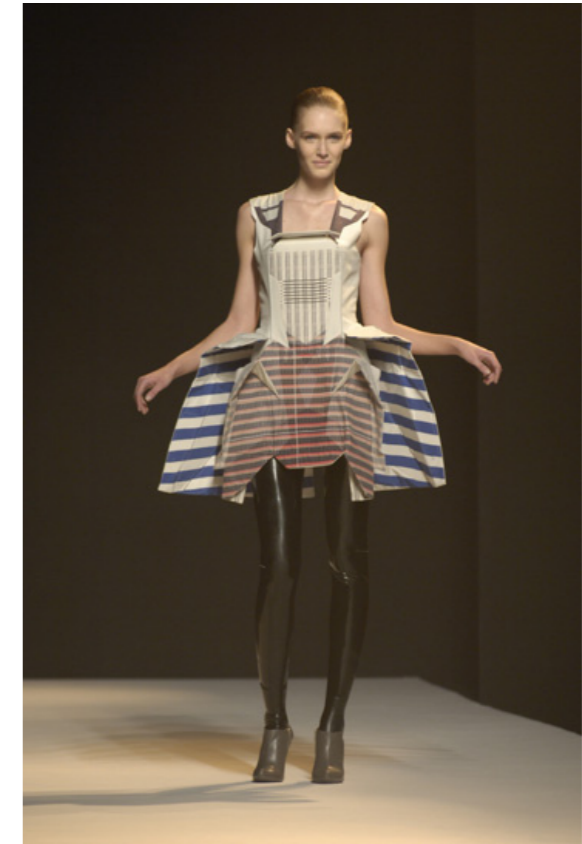
Kuva 18

Kuva 19

Kuva 15

Kuva 16

2.3 VAIHTOEHTO KERTAKÄYTTÖKULUTUKSELLE

Vaatteiden kertakäyttökulutuksen kasvu on ollut hirvittävää ja on alkanut tuottaa vastareaktiota. Muodonmuutosteema herätti myös ajatuksen siitä, että tämä voisi olla yksi tapa hillitä ilmassa vellovaa suurkulutuksen oravanpyörää. Suunnittelijana ja sitä kautta valintoja tehdessäni, se on omalta osaltani vastuunottamista. Siksi mielestäni muuntauva vaate on yksi erinomainen vaihtoehto ekologiselle ajattelulle.

Mielestäni nykypäivän kuluttaja on valmis etsimään uusia vaihtoehtoisia tapoja kuluttaa ja on yhä enemmän kiinnostunut vaatteiden alkuperästä. Tästä kertovat monet uudet ekologiset merkit, joita viime aikoina on noussut kuin sieniä sateella. Valikoimaa löytyy ja erilaisia ekologisia tuotteita on hyvin kädenulottuvilla. Anniina Nurmen internetsivusto Vihreät vaatteet on erittäin hyvä tietolähde vaateen ekologisesta ajattelusta. Tieto on hyvin ajankohtaista ja kattavaa. Informaatiota löytyy niin ekologisista vaate-merkeistä kuin ekologisesta kosmetiikasta. Samaa vastarintatarinaa kertovat monet messut esimerkiksi jo toistamiseen tänä keväänä järjestetty Kierrätystehdas -messut Kaapelitehtaalla Helsingissä. Tarjonta koostui vaatteista koruihin ja kengistä valaisimiin. Tällaiset tapahtumat ovat hyviä kanavia uusille raikaille ideoille kestäväkehityksen alueella.

Aspekti ekologisten materiaalien käytöstä, esimerkiksi luomupuuvilla muuntauvissa vaatteissa, veisi idean vielä askeleen pidemmälle ekologisella kentällä vallitsevan "slow" kulttuurin saralla. Tämä on asia, jonka mahdollisesti lisäisin opinnäytetyöhöni, jos nyt aloittaisin sen. Mutta tällä kertaa opinnäytetyössäni keskityin enemmän muodonmuutokseen vaatteessa ja tätä kautta tuotteen pitkäikäisyyteen. Lisäksi pyrin valitsemaan laadukkaita materiaaleja, jotka kestävät aikaa ja näin ollen tukevat ekologista ajattelua. Näin vaate ei olisi vain kertakäyttötavaraa, joka yhden käyttökerran jälkeen heitetään pois ja tilalle hankitaan uusi.

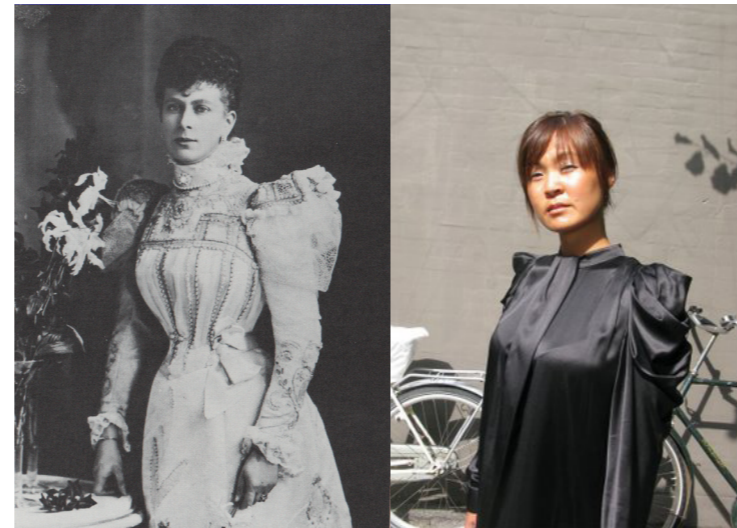
2.4 VIKTORIAANISUUS

Sadusta poimitun muodonmuutosteeman lisäksi viktoriaanisen aikakauden yhdistäminen opinnäyte-työhöni oli ratkaiseva tekijä ja helpotti etenemistä vaateen näkökulmasta. Aikakausi tuli luonnollisesti kirjan mukana ajalta, jolloin Carroll oli teoksensa julkaissut. Nyt en enää paininut pelkän tekstin kanssa ja näin sain toisenlaisen näkökulman tarkastella aiheitani. Visuaaliset elementit silhuettiin ja yksityiskohtiin tulivatkin pitkälti tätä kautta ja vaateen muotokieli alkoi hiljalleen rakentua.

Tutkin löytämäni kuvamateriaalin perusteella viktoriaanista pukeutumista 1800-luvun loppupuolella, poimien tiettyjä toistuvia elementtejä, jotka mielestäni olivat tunnusomaisia aikakauden pukeutumiselle. Peittävät pääntiet kaulalle asti tai toisaalta hyvinkin avonaiset pääntiet, olivat yksi tekemistäni havainnoista. Lisäksi aikakaudelle tunnusomais- ta on vyötärön korostaminen korsetilla, koristeellisuus, pitsi, runsas volyyymi helmassa tai hihoissa, eri materiaalien on yhdistely toisiinsa sekä materiaalien kerroksellisuus.

Näiden referenssikuvien lisäksi hain vertailukohtia nykypäivän katumuodista verkkosivustolta "Facehunter". Tätä blogia ylläpitää sveitsiläissyntyinen Yvan Rodic, joka kuvaa persoonallista katumuoti- pukeutumista ympäri maailmaa. Suomessa vertaa- va sivusto on "Hel-looks", joka pääasiallisesti on keskittynyt pääkaupunkiseudun katumuotiin. Facehunter sivustolle kuvatut ihmiset edustavat nykypäivän indie- ja hipsterpukeutumista ja tätä kautta linkitin viktoriaanisuu- den nykypäivän pukeutumiseen. Aloin tutkia sitä miten aikakausi mahdollisesti näkyy tänä päivänä katukuvassa. Havaintojeni perusteel- la yhdistäviä tekijöitä löytyi viktoriaanisen pukeutu- misen ja nykypäivän katumuodin välillä.

Vaatekaupoissa kierrellessäni olen myös nähnyt vaikutteita viktoriaanisuu- desta tuotuna nykypäivä- än. Esimerkkinä muun muassa H&M, josta löysin paidan, jonka pääntien yksityiskohdaksi ja oli om- meltu suurehko pitsikoriste.

Kuva 20

Kuva 21

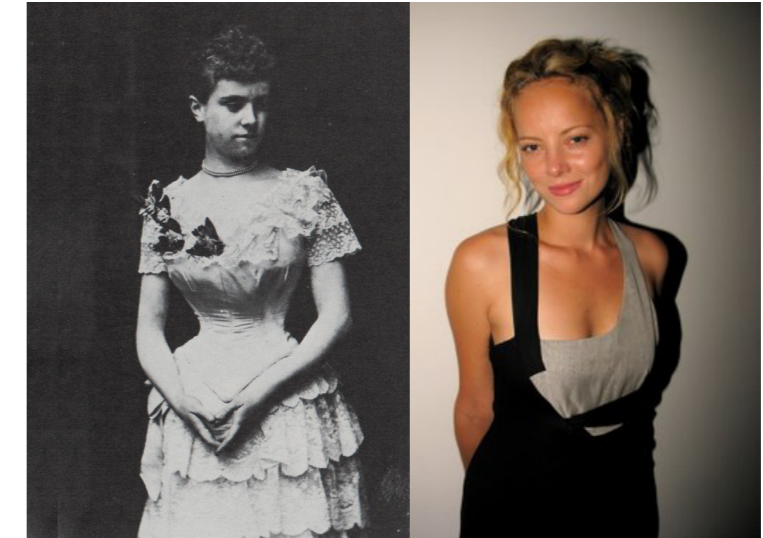
Kuva 22

Kuva 23

Kuva 24

Kuva 25

Kuva 26

Kuva 27

Kuva 28

Kuva 29

Kuva 30

Kuva 31

Kuva 32

Kuva 33

2.5 MUUNTAUTUVUUDEN MAHDOLLISUUDET NYKYPÄIVÄNÄ JA TULEVAISUUDESSA – Muodonmuutosten tulevaisuus

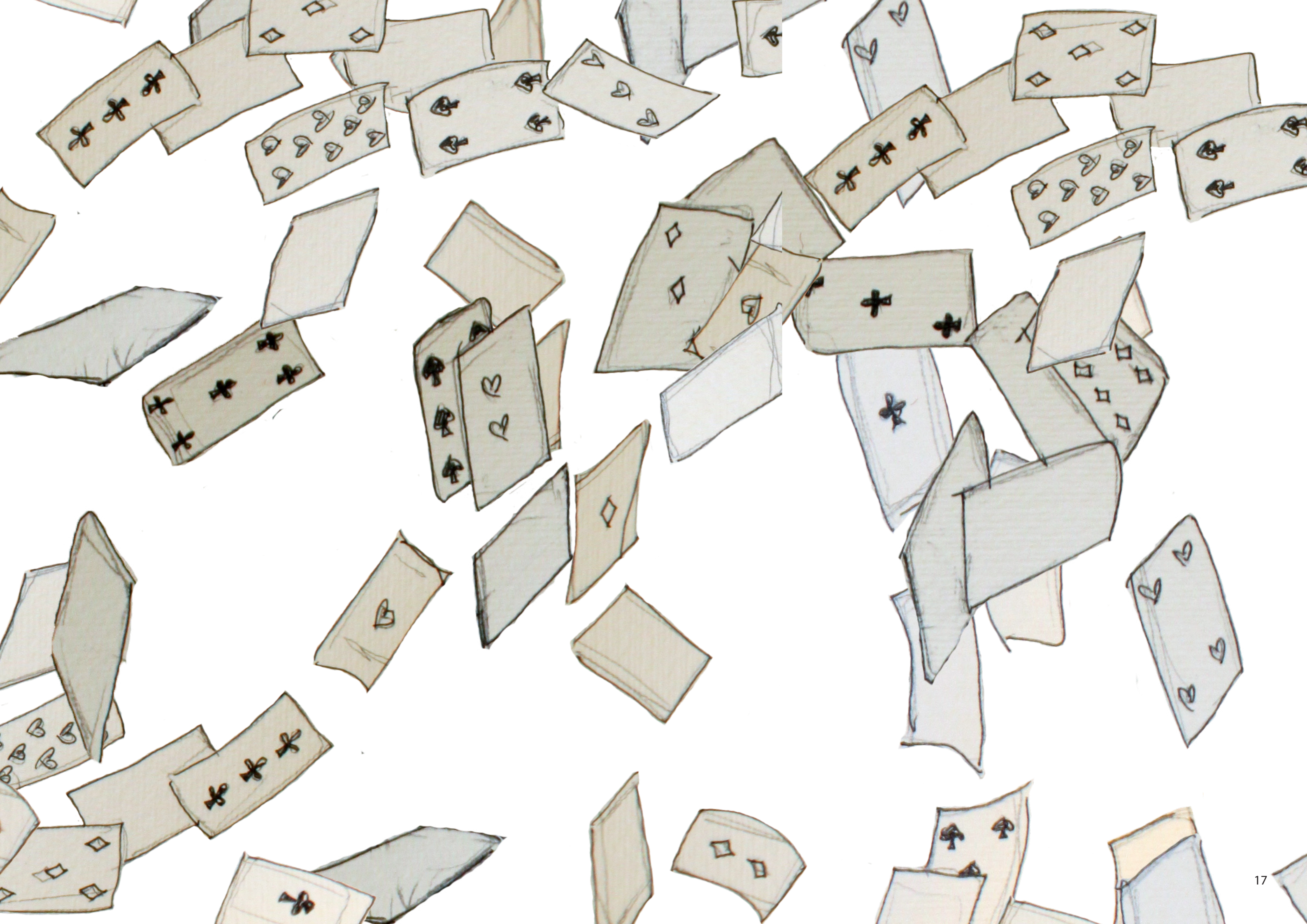
Tarkasteltaessa uusinta materiaalitekniologiaa ja sen kehitystä tekstiili- ja vaate suunnittelussa ovat kustomoitavuus, muodonmuutos ja materiaalin fyysinen muuttuminen mahdollista jo pelkän materiaalin tasolla. Uudet älykkäät materiaalit, kuten Diaplex ja Coolmax kankaat pystyvät reagoimaan ympäristönmuutoksiin. Mahdollisuudet älymateriaalien kentällä eivät suinkaan rajoitu tähän, vaan ne valtaavat alaa monelle eri toiminnan tasolle.

Suojavaatetus on hyvä esimerkki vaate materiaalien alueelta, jossa materiaaleissa on hyödynnetty useita erilaisia muodonmuutokseen liittyviä ominaisuuksia. Kuten esimerkiksi faasimuutos eli PCM- (phase change materials) ja muotonsa muistavat eli SMS-materiaalit (shape-memory materials), jotka voivat muuttaa olomuotoaan varastoimalla tai luovuttamalla lämpöä.

Aivan oma lukunsa on materiaalitekniologinen innovaatio tekstiiliin integroidusta tilamuutosmateriaalista, jonka toimintaperiaate perustuu materiaalin kovettumiseen sekunnin murto-osissa siihen kohdistuvan äkillisen iskun tai kaatumisesta aiheutuvan paineen ansiosta. Palautuminen takaisin tekstiilille ominaiseen pehmeään muotoonsa tapahtuu yhtä nopeasti iskun lakattua vaikuttamasta materiaaliin. Kuvitellaan esimerkiksi tilanne, jossa rakennustyöläinen turvahaalarissaan työmaalla saa yhtäkkiä päällensä vasaran ylhäältä rakennustelineiltä. Ensin haalari on miellyttävä ja joustava päällä, mutta salamannopeasti vasaran iskeytyessä siihen se kovettuu ja suojaa työmiestä pahemmilta vammoilta.

Syksyllä 2007 Muotoilu instituutissa vierailut suunnittelija Jasmine Juline-Aron oli kertomassa suunnittelemaansa Smart Rider's Outfit -moottoripyöräasustaan. Esityksensä yhteydessä hän esitteli myös tämän ihmeellisen iskunkestävän materiaalin ja mainitsi, että tätä tekniologiaa oltiin silloin parhaillaan tutkimassa soveltaen muun muassa Rukka-tuotemerkin moottoripyöräilijän asuun.

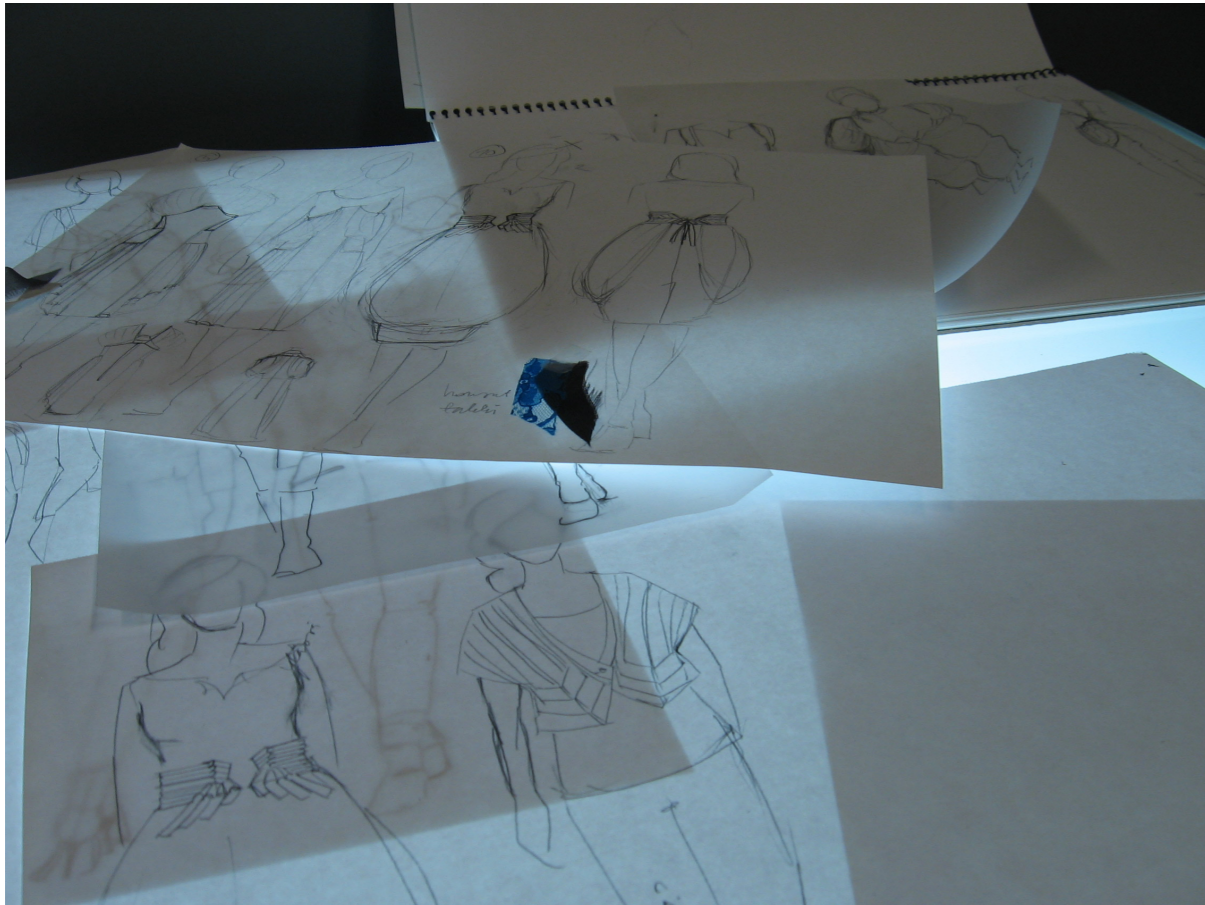
3. MALLISTON SUUNNITTELU- JA VALMISTUSPROSESSI

3.1 YKSITYISKOHDISTA KOKONAIUUUTEEN

Suunnittelutyössä lähdän tavallisesti liikkeelle keräämällä ensin paljon erilaista materiaalia kuten kuvia ja kangastilkkuja sekä mahdollisesti ideoimalla myös elokuvan tai animaation kautta. Pääasiallisesti lähdän kuitenkin etenemään visuaalisen materiaalin pohjalta.

Luonnosteluprosessin kulku suunnittelussani lähtee usein yksityiskohdista, joista se etenee kohti kokonaisuutta. Yksittäisen idean ympärille alkaa rakentua vaatteiden muotokieli, silhuetti. Ideoiden syntyprosessi tapahtuu suurissa määrin ajattelutyönä ja paperille syntyvä luonnos kuvaa paljolti jo lopullista tuotetta. Ennen tätä olen prosessoinut päässäni pohtimalla ja pureksimalla ideoita monelta eri kantilta. Tietysti kehitystyötä tapahtuu myös luonnoksia tekemällä. Suunnitteluni vaihtelee näiden kahden metodin välillä. Koskaan ei tiedä missä ideoita syntyy, mikä onkin luonnollista luovalle suunnittelutyölle. Aina on oltava aistit valppaina ja mielellään kynä ja paperia lähellä. Kamera on myös oivallinen työväline. Käytän paljon kameraa dokumentointiin ja se toimii erinomaisena muistina.

Edellä mainitsinkin jo, että tavallinen tapa minulle on lähteä visuaalisten virikkeiden kautta suunnittelutyöhön. Tällä kertaa kuitenkin lähtökohtana oli rakentaa mallistoa tekstin kautta, joka oli uusi tapa minulle. Hyvin nopeasti tälläkin kertaa tekstin rinnalle alkoi myös kerääntyä kuvallista materiaalia.

Teksti lähtökohtana tuo omat haasteensa ja lisäksi se, että luodaan jotain uutta eikä tässä tapauksessa pyritä luomaan puvustusta satuun Liisa Ihmemaassa. Pyrin siis suunnittelemaan omannäköiseni malliston hyödyntäen idealähteenä tätä tarinaa. Alussa ideana oli myös käyttää paperille luonnostelun lisänä muotoilua suoraan nukan päälle, mutta lopulta vain muutamassa tuotteessa käytin tätä tekniikkaa.

Tarinat ja sadut lähtökohtana antavat suurenmoisen temmellyskentän vapaalle ajattelulle ja mikä hienointa mahdollistavat saamaan uusia ideoita. Tarinana Liisa Ihmemaassa on ehtymätön ideapankki. Kirjasta nostamani muodonmuutosteema on vain pieni raapaisu sen koko sisällöstä. Pelkästään hahmojen kautta voisi lähteä rakentamaan mallistoa, mutta tällöin saattaa vaarana olla suunnittelun karkaaminen jossain määrin puvustuksen puolelle. Suunnittelemani vaate, joka oli niin sanottu käänteentekevä kokonaisuus mallistoni työstämiselle, oli "matomekko". Sen myötä koin ahaa-elämyksen, joka kirvoitti muiden muuntautuvien tuotteiden ideoinnin ja synnyn. Mallistoni tarkoitus on tuoda iloa ja leikkisyyttä arkeen sekä olla mielenkiintoa herättävä.

3.2 TUOTTEET JA KAAVOITUS

Tässä luvussa otan tarkempaan tarkasteluun mallistostani neljä valmistamaani tuotetta ja kerron niiden valmistusprosessin kaaren ideoinnista valmiiksi tuotteeksi. Nämä valitsemani esimerkkivaatteet ovat sellaisia, joista tulee hyvin esille mallistoni ydinidea - muodonmuutos. Suunnittelin mallistoni myös niin, että kaikki tuotteet on mahdollista valmistaa teollisesti.

3.2.1 Alice-mekko

”Matomekoksikin” kutsumani Alice-mekon esikuva ja muotokieleen vaikuttava tärkeä hahmo on Liisa Ihmemaan kaalimato. Kyseinen tuote oli, kuten jo aiemmin olen maininnut, käännteentekevä. Sen kohdalla palaset koko mallistosta alkoivat loksahdella kohdalleen ja aloin ymmärtää mitä olin hakemassa muodonmuutosajatuksella.

Mekon Ideointi alkoi paperille luonnostelemalla muodosta ja silhuetista. Ensimmäisissä luonnoksissa mekon ”yläosa” rakentui allekkain ryhmittyneistä suorakaiteen muotoisista palkeista ja ”alaosana” on pyöreä puoliympyrän mallinen kappale. Mekon ”alaosa” alkoi pikku hiljaa muodostua enemmän haaremihousumaiseksi ja samalla idea mekon käyttämisestä kahdesta eri suunnasta alkoi muodostua.

Materiaaleiksi valitsin trikoopuuvillaneuloksen, viskoosin ja polyesteri-pitsin. Puuvillaneuloksella sain tarvittavaa joustavuutta niin, että mekkoa puettaessa se antaisi myöden ja olisi helpompi pukea päälle. Mekon toisessa päässä päädyin viskoosiin, koska se on tunnultaan pehmeä ja miellyttävä ihoa vasten sekä sen ominaisuuksiin kuuluu hyvä laskeutuvuus. Viktoriaanisina vaikutteina Alice-mekossa on materiaalin kerroksellisuus ja koristeellisuus pitsin kautta.

Kaavoitusosuus oli suhteellisen helppo, koska visio tuotteesta oli selkeä. Keskeytin lähinnä muodon hiomiseen viskoosiosan läpässä ja trikoo-osan pituudessa sekä laskosten leveydessä. Huvittuneisuutta aiheutti mekon eri osista puhuminen kommunikoidessa kaavoitusopettaja Marjutin ja ompelija Tertun kanssa, koska yläosat ja alaosat olivat alaosia ja yläosia riippuen miten päin mekkoa pitää yllään. Asia helpottui jonkin verran, kun proto valmistui.

3.2.1.1 Liukuvärjäysprosessi

Haastavin ja pisin osuus Alice-mekossa oli viskoosiosan värjäys, koska halusin luoda sen pinnalle hienovaraisen liukuvärjäysefektin. Prosessi oli aikaa vievää erilaisine kokeiluineen ja analyysineen siitä, miten koko asia tuli toteutettua. Vaati myös uskallusta tarttua toimeen, koska huomasiin herättäneeni valkoisen paperin kammon tai tässä tapauksessa oikeastaan ”valkoisen kankaan kammon”.

Ensimmäiset kokeilut tein kattilassa värjäten. Kattilavärjäys eteni niin, että laitoin kankaan toisen pään tiettyyn pisteeseen asti upoksiin kattilaan ja tiettyin aikavälein vedin tietyn määrän kangasta pikku hiljaa ylöspäin, hakemalla näin optimaalista liukuväriefektistä. Suunnittelin erinäisiä ”kankaanhilauks” aparaatteja, joilla vetää kangasta pikku hiljaa ylös kattilasta, mutta lopulta koko homma luonnistui manuaalisesti.

Värjäys itsessään ei myöskään mennyt niin sanottujen tavanomaisten värjäyssäätöjen mukaisesti soodan, suolan ja väriaineen lisäyksellä keitinveiteen. Piti improvisoida ja miettiä miten missä vaiheessa sooda ja suola lisätään, jotta väri myös tarttuisi kankaaseen. Koska tällä kertaa, kuten tavallisesti, kangas ei ollut koko keittoaikaa vedessä, vaan vain osittain niin, että väri tarttuisi eniten kankaan siihen päähän, joka oli koko kettoajan kattilassa. Hain siis maksimaalista aikaa minkä välein ja minkä verran nykyisen kangasta ylöspäin. Lopputulos kattilassa värjäyksen jälkeen oli aivan liian haalea sävyllään ja liukuväriefektistä tuskin erotti kankaasta. Aloin jo tuskastua ja mietin onko edes mahdollista päästä haluamaani lopputulokseen.

Seuraavaksi päätin kokeilla reaktiivivärejä ja niillä maalaamista kuivalle, että märeille kankaalle. Yhdestä sinisestä väristä tein aluksi kolme eri sävyisiä sinistä laimentamalla täysin 100% sinistä värisävyä ensin puolella ja sitten taas puolella. Näillä sain aikaiseksi ensiksi vain hyvin tumman tasaisen pinnan maalaamalla täysin kuivalle kankaalle. Kasteltaessa kangas ennen maalaamista efekti parani huomattavasti ja tuli paremmin esille. Lisäksi maalaamisen jälkeen parantaakseni ja nopeuttaakseni liukuväriefektin syntyä laitoin maalatun kankaan roikkumaan kuivaustelineelle. Lisäämällä laimennussuhteeltaan erilaisten sinisten sävyjen määrää hyvin tummasta erittäin vaaleaan sävyyn ja maalaamalla märeille pinnalle aloin viimein päästä oikeaan suuntaan.

Lopulliseen määränpäähen pääsin vasta monen eri kokeilun kautta lopulta yhdistämällä nämä kaksi eri värjäysmetodia eli värjäminen kattilassa yhdistettynä reaktiiviväreillä maalaamiseen.

3.2.2 Astrid-hame

Alun perin Astrid-hameessa ei ollut tarkoitus olla mitään niin erikoista muuntautuva elementtiä, vaan ajatus oli se, että muoto ja vaateen yksityiskohdat olisivat keskitettynä hameen sivuille niin, että sivujen muoto muodostuisi kiinteästi etukappaleesta ja takakappaleesta. Ja näin muodon runsaus tapahtuisi lantiolla. Osittain näin lopulta kävikin, mutta erona oli se, että sivuille tulikin kappaleet, jotka ovat kiinni vyötärökaitaleen ja miehustan välissä hameen sivuilla sekä kiinnitettävissä napeilla hameen etu- ja takaosan keskelle. Lisäksi sivukappaleen keskisauman alaosaan jätettiin aukko, josta käden saa läpi. Toisena mahdollisuutena on siis nostaa hameen sivuosat ylös ja laittaa kädet läpi aukoista ja näin hameen yläosaan muodostuu kauniisti laskeutuva liivimäinen yläosa.

Tein alkuun muutamia luonnoksia tuotteesta, mutta lopulta suunnitteluprosessi mitä enenevin määrin päättyi tapahtumaan nukan päälle muotoillen. Sovituksen yhteydessä heräsi idea hameeseen integroidusta liivistä. Pidän itse tästä metodista, jossa luonnostelu ja muotoilu nukan päälle elävät symbioosissa. Mielestäni näin oppii paremmin ja näkee heti toimiiko paperille piirretty idea vai ei. Näin myös pääse helpommin ja nopeammin käsiksi kolmiulotteiseen ajatteluun ja sitähän vaate on, kolmiulotteinen. Asia, joka ehkä opiskelujeni alkuaikoina saattoi hetkellisesti unohtua, kun kaikki energia ja ideat menivät vaateen etupuolen suunnitteluun. Olen tähän tuotteeseen erityisen tyytyväinen, koska idea on toteutettu yksinkertaisella ja toimivalla tavalla. Tämä on yksi niistä tuotteista, joiden kohdalla koen onnistuneeni.

Astrid-hame syntyi tuotekehittelyn tuloksena, koska yhteensä siitä tuli tehtyä kolme protoa ennen kuin pääsin tyydyttävään lopputulokseen, mutta tässä tapauksessa se kannatti. Materiaalina on kauniin luonnonvalkoinen villasekoitekangas yhdistettynä puna-musta-valkoiseen, raidalliseen polyesterivuoriin, joka toimii efektinä, kun hameen sivuosat nostetaan ylös liiviksi. Villasekoitekangas laskeutuu kauniisti ja on hyvä, lämmin materiaali syksyyn tarkoitetulle tuotteelle.

3.2.3 Abbey-hame

Abbeyn Idea lähti siitä, että miten arkisen ja juhlanan voisi yhdistää samaan tuotteeseen ja että vaate olisi tarpeen tullen nopeasti ja helposti muokattavissa arkisesta hyvinkin juhlavaksi. Tässä tuotteessa alla oleva hame on silhuetiltaan hyvin yksinkertainen tulppaanimallinen. Yksistään se on helposti yhdisteltävissä malliston muihin tuotteisiin. Juhlavamman siitä tekee päälle napein kiinnitettävä silkkikankaasta tehty esiliinamainen kappale, jonka vyötärölle tuleva vyöosa on koottu taittelemalla erilaisista kangassuikaleista ja pitsistä.

Protosovituksen jälkeen jouduin vielä muokkaamaan hameen päälle tulevaa esiliinaosaa, koska haluttu pituus ja pussimaisuus eivät olleet vielä ihan kohdillaan. Käytin taas nukkea, jonka avulla pystyin paremmin määrittämään esiliinan pituuden sekä käytännössä koko koristeellisen vyötärökappaleen muotoilu tapahtui nukan päälle. Aikaa vievin ja suuritöisin oli juuri tämä edellä mainittu vyötärökappale. Esiliinan alla olevan hameen vyötärölle kiinnitystä napeista, johon esiliinaosan saa kiinnitettyä, tuli hauska piristävä yksityiskohta muuten niin selkeälinjaiselle tuotteelle. Lisäksi takana pilkistävä punainen vetoketju jatkaa samaa linjaa punaisten nappien kanssa. Hyvin istuva hame tarvitsi joustavan kankaan ja näin päädyinkin valitsemaan puuvillaelastania materiaaliksi. Silkki esiliinaosan materiaalina ja näyttävä vyötärökappale toivat tarvittavaa juhlavuutta ja ylellisyyttä pelkistettyyn hameeseen. Materiaalivalinnoilla ja yksityiskohdilla sain lisättyä tuotteeseen kaivattua mielenkiintoa.

3.2.4 Aino-toppimekko

Aino-toppimekossa on saatu vaikutteita ja hyödynnetty käntövaate ideaa, mutta hieman eri tavalla. Kaavoitukseltaan ja malliltaan tämän hyvin yksinkertaisen tuotteen haasteellisin osuus oli saada sen ulkoasu mielenkiintoiseksi. Asian ratkaisin koristelulla, kerroksellisuudella ja värien vaihtelulla. Vaatteen toimiessa mekkona on näkyvissä kauniisti laskeutuvan viskoosikankaan päälle kiinnitetty ohut punaiseksi värjätty verkkomainen kangas. Tässä kohtaa jouduin tinkimään laadusta ja nopeasti huomasin kankaan nyppyyntyvän turhankin helposti. Näytösvaatteet joudutaankin usein tekemään korvaavista materiaaleista, koska haluttuja materiaaleja ei ole helposti saatavilla. Mallitilkukankaaksi löysin kuitenkin huomattavasti parempilaatuisen silkkiverkkomateriaalin tähän tarkoitukseen.

Toppina tuotetta käytettäessä sen katseenvangitsijana vaatteen sivuille on viskoosikankaan pintaan kiinnitetty koristeeksi sinistä pitsiä. Sama sininen sävy toistuu olalle solmittavissa nauhoissa ja tuo rytmiä ja toistoa vaatteeseen.

Ompelussa piti ottaa huomioon tarkemmin eri työvaiheet, eli se milloin mikäkin osa tulisi kiinnittää ja miten saumakohdat saadaan siistiksi, koska vaatteen nurja puolikin tulisi olemaan niin sanotusti alttiina katseille, joten pelkästään huolitellut saumat eivät voineet tulla kyseeseen tämän tuotteen kohdalla.

4. MALLISTON ESITTELY

4.1 VÄRIT

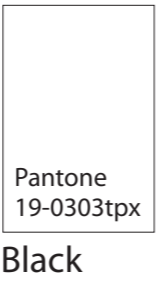
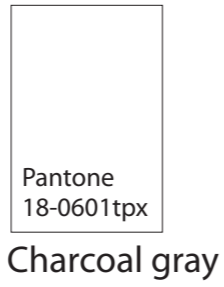
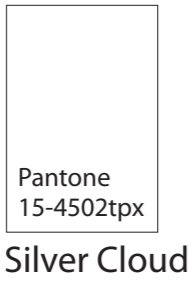
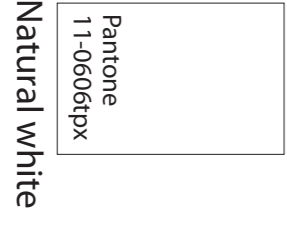
Värimaailma alkoi hahmottua pikku hiljaa mielessäni jo kesän aikana mökillä ollessani, ennen opinnäytetyön aloittamista syksyllä 2008. Tehostevärit tummanpunainen ja sininen syntyivät jo silloin, mutta loput väreistä musta, valkoisen ja harmaan eri sävyt tulivat Svanmajerin "Alice" animaatiosta. Animaatiossa esiintyivät myös tummanpunainen ja raikas tumma taivaansininen väri, joten tässäkin tapauksessa animaatio tuki jo aiempia ajatuksiani, kuten esimerkiksi muodonmuutos teeman vahvistuminen animaation kautta.

Deep sky blue

Ribbon red

4.2 MATERIAALIT

Materiaaleja valitessani halusin, että ne ovat miellyttävän tuntuksia ja etupäässä luonnonmateriaaleja: puuvillaa, puuvillasekoitetta, villasekoitetta, silkkiä ja viskoosia. Koristeluna yhdistin edellä mainittuihin materiaaleihin pitsiä kerroksittain. Halusin näin luoda erilaista pintaa yhdistämällä erilaisia pitsejä eri materiaalien kanssa sekä värjäyksellä.

Pyrin valitsemaan tuotteiden materiaalit niin, että niitä olisi myös helppo hoitaa, pestä ja huoltaa. Suurin osa suunnittelemani vaatteista kestää vähintään hellävaraisen alhaisessa lämpötilassa, vaate käännettynä nurin päin, suoritettavan pesun. Joukossa on myös puuvillasekoitteisia ja trikoopuuvillaisia neulostuotteita, jotka kestävät hieman korkeampaa lämpötilaa. Takit, jakut ja Abbie- mekon suosittelisin viemään pesulaan pestäväksi.

Valmistettujen tuotteiden kohdalla lähtökohtaisesti materiaaleja hankittaessa valikoima, mahdollisuudet ja tarjonta olivat hyvin suppeita. Tässä tapauksessa kysyttiin luovuutta ja se asetti omat haasteensa. Näin ollen jouduin hankkimaan valmistettavien tuotteiden materiaaleiksi korvaavia, samankaltaisia materiaaleja.

Q-210
64% wo, 29% pa
4% co, 2% pl

Q-211
100% wo

Q-215
45% wo, 35% wm,
20% pa

Q-220
100% co

Q-230
95% wo, 5% ea

Q-300
66% vi, 22% pl
12% li

Q-305
65% vi, 25% wo
10% pa

Q-306
65% vi, 30% wo
5% ea

Q-307
100% vi

Q-308
100% co

Q-310
95% pl, 5% ea

Q-400 & Q-401
100% pl

Q-402
70% vi, 30% wo

Q-500
95% co, 5% ea

Q-501
100% co

Q-502
100% se

Q-510
95% wn, 5% ea

Q-600
100% vi

Q-603
100% se

Q-604
100% pl

Q-605
100% co

Q-610
100% pl

Q-611
100% pl

Q-620
93% wo, 7% ea

Q-622
100% pl

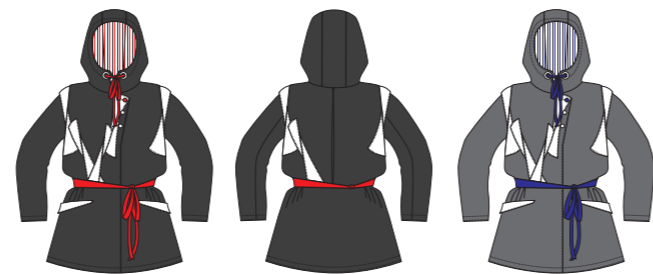
Q-700
77% se, 22% pa,
2% ea

4.3 RUNKOSUUNNITELMA

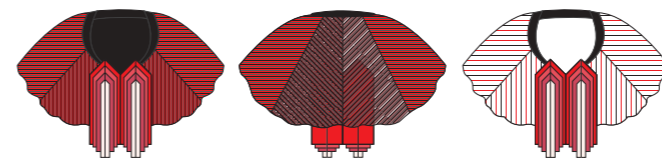
Metamorphosis –mallisto on eheä kokonaisuus, josta löytyy takkeja, jakkuja, mekkoja, hameita ja housuja sekä neuleita, että kevyempiä trikooneulostuotteita. Painotus mallistossa on sisäpukeutumisessa. Tarjolla on hyvä kokonaisuus toisistaan eroavia tuotteita, joita on helppo yhdistellä erilaisiksi asukokonaisuuksiksi. Muuntautuvien tuotteiden rinnalla on suunniteltu yksinkertaisempia tuotteita tasapainottamaan ja rauhoittamaan kokonaisuutta, joka tukee osaltaan tuotteiden yhdisteltävyyttä. Jokaiselle tuotteelle on annettu oma artikkelinumero sekä nimi. Artikkelinumeroita käytetään teollisessa vaatesuunnittelussa erottelemaan tuotteet toisistaan ja näin niiden seuranta on myös huomattavasti helpompaa. Numerosarjasta selviää sesonki, tuotenumero, materiaalin laatunumero sekä se, että onko tuote naisille, miehille vai esimerkiksi lapsille. Tämänkaltaisen numerointijärjestelmä on erittäin tärkeä apuväline myynnille sekä logistiikalle.

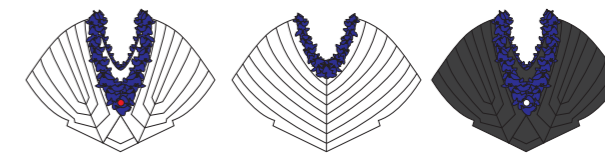
Agatha 1-50 001 Q210 & Q211

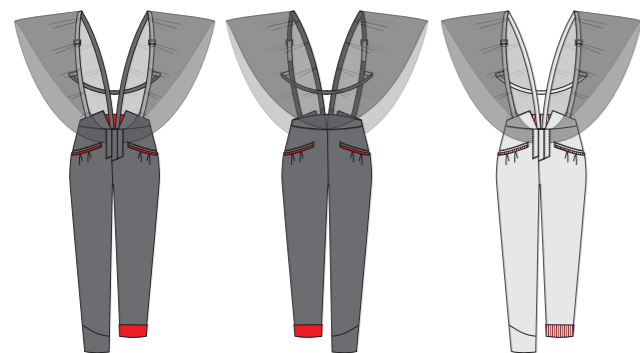
Alisa 1-50 002 Q215 & Q622

Abigail 1-50 003 Q220 & Q502
etukoriste Q604 & Q605

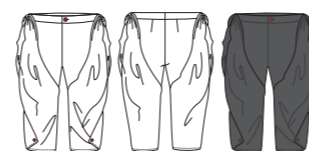
Ada 1-50 004 Q230 & Q604
koristepitsi Q611

Ashley 1-55 017 Q500 & Q220 & Q501

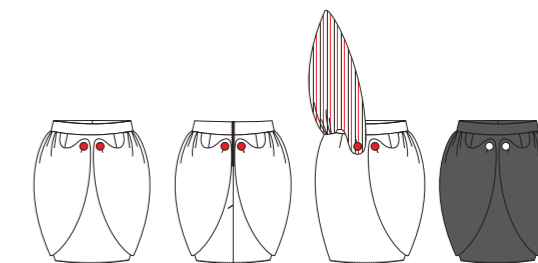
April 1-53 009 Q500 & Q220

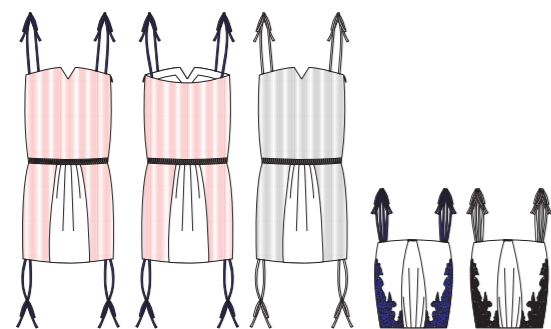
Amber 1-53 010 Q510

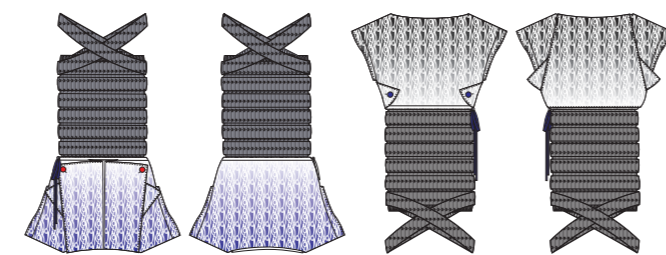
Angie 1-55 018 Q500 & Q502
vyötärökoriste Q604 & Q605

Astrid 1-55 019 Q620 & Q320 & Q622

Aino 1-55 016 Q600 & Q603 Q611

Alice 1-55 015 Q600 & Q308 & Q610

Abbie 1-52 008 Q400 & 401 &
Q600 & Q402

Adrienne 1-55 020 Q306 & Q305

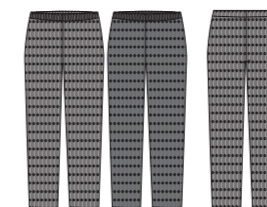
Alvina 1-51 005 Q300 & Q610

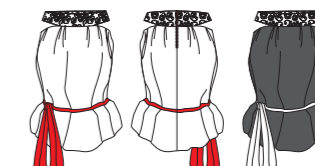
Ann 1-51 006 Q305

Ann-Mari 1-51 007 Q307

Amy 1-53 011 Q308

Adrienne 1-55 020 Q306 & Q305

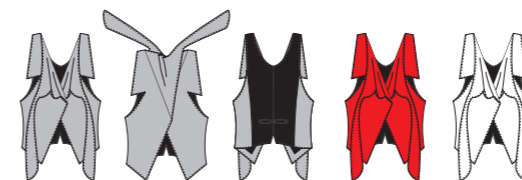
Althea 1-54 012 Q700

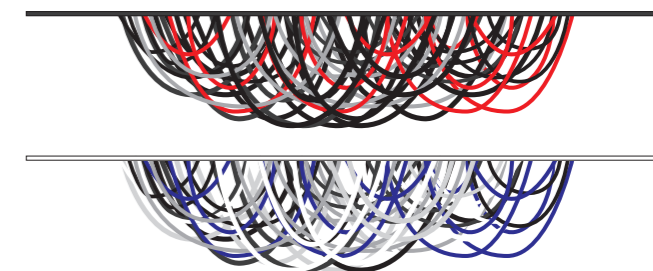
Alina 1-54 013 Q700

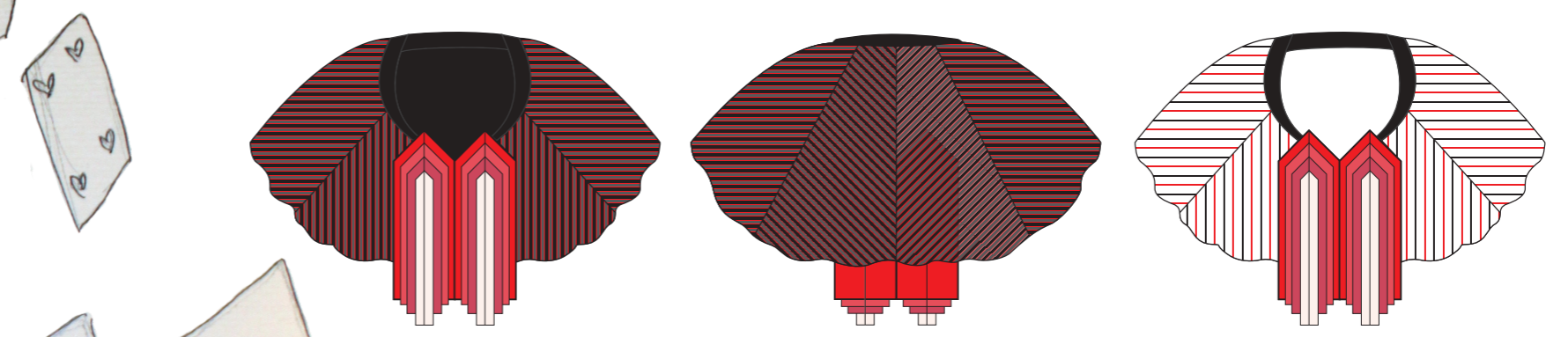
Alma 1-54 014 Q700

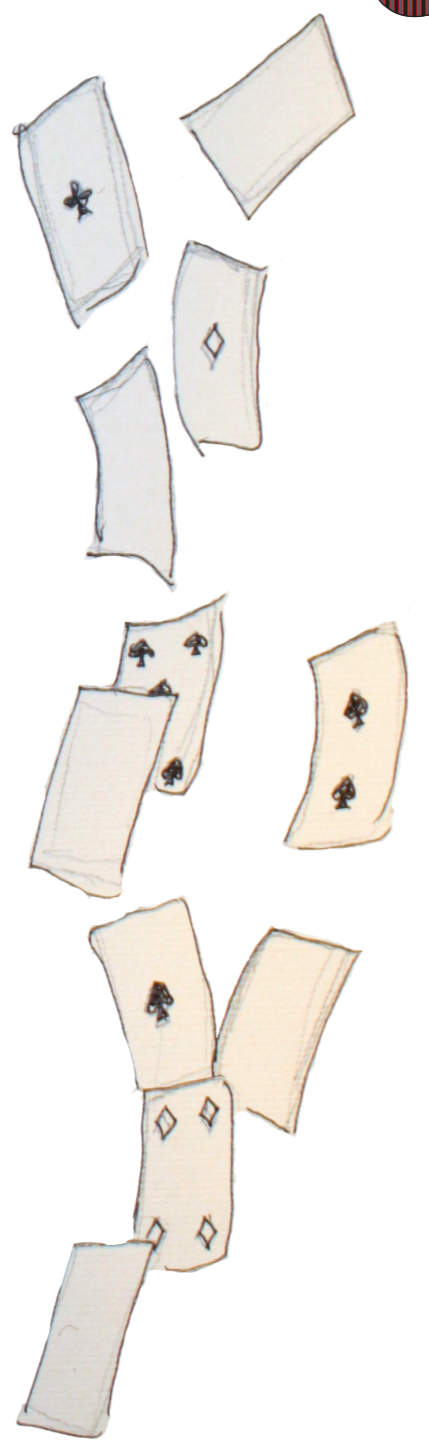
Arlene 1-55 021 Q600

Audrey 1-55 022 Q400 & Q401 & Q600

Abigail 1-50 003 220

Angie 1-55 018 500

Alvina 1-51 005 300

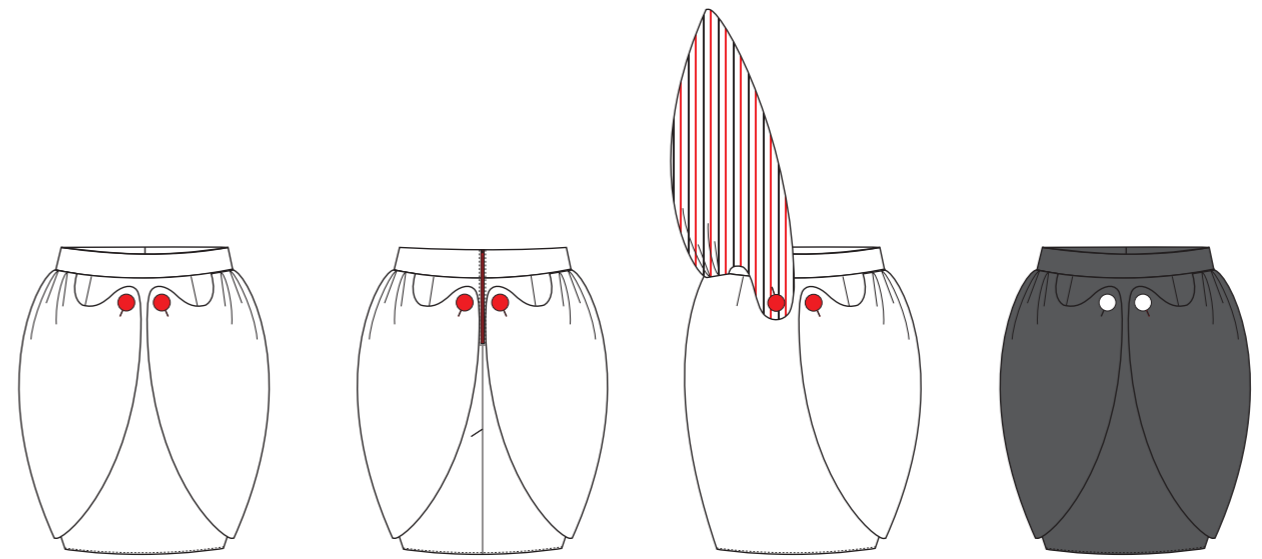

Angie 1-55 018 500

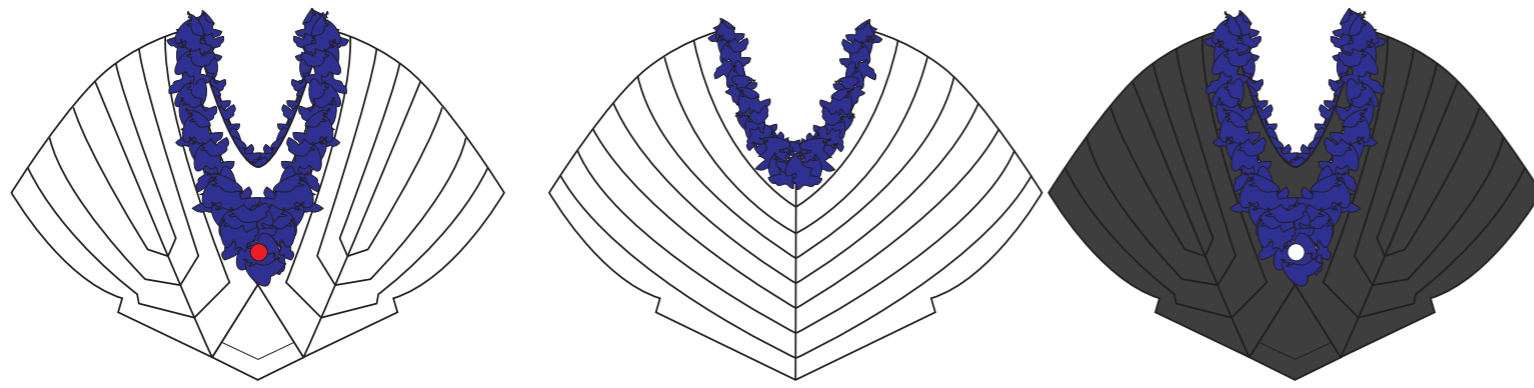

Ann 1-51 006 305

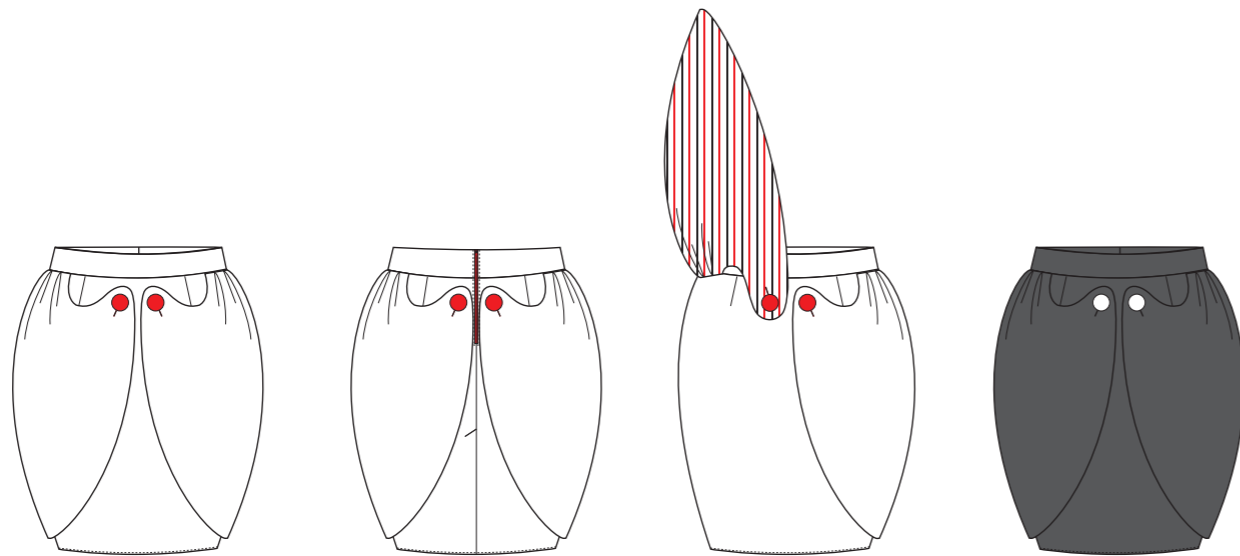
Astrid 1-55 019 620

Ada 1-50 004 230

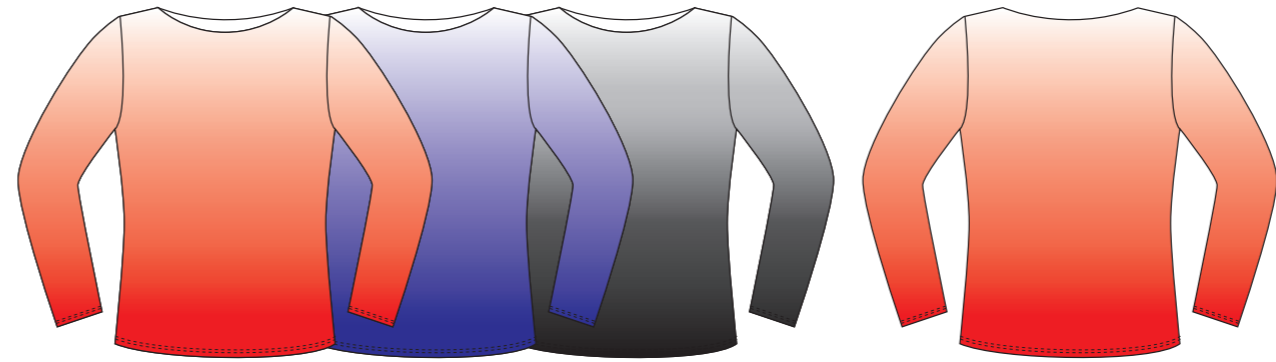

Ann 1-51 006 305

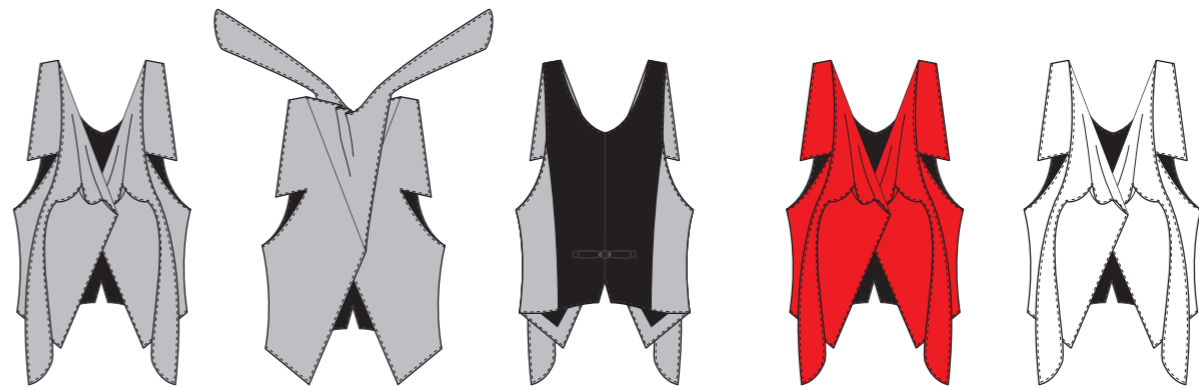

Astrid 1-55 019 620

Ann-Mari 1-51 007 307

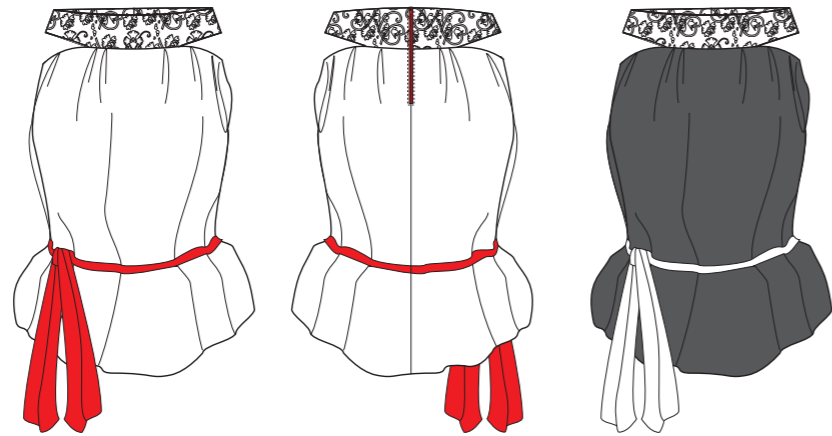
Arlene 1-55 021 600

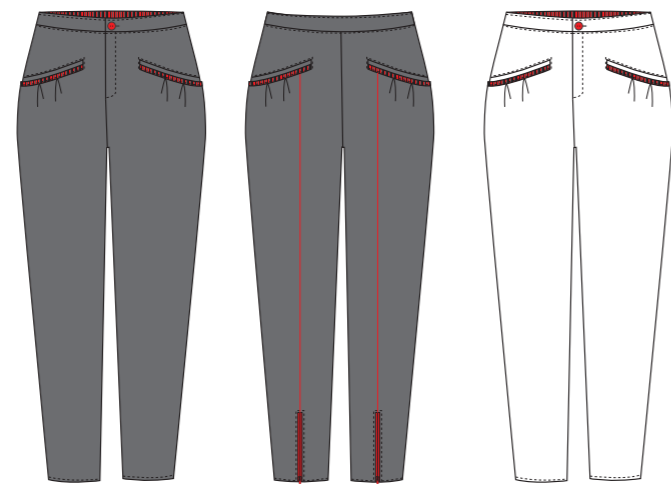
Adrienne 1-55 020 306

Ann 1-51 006 305

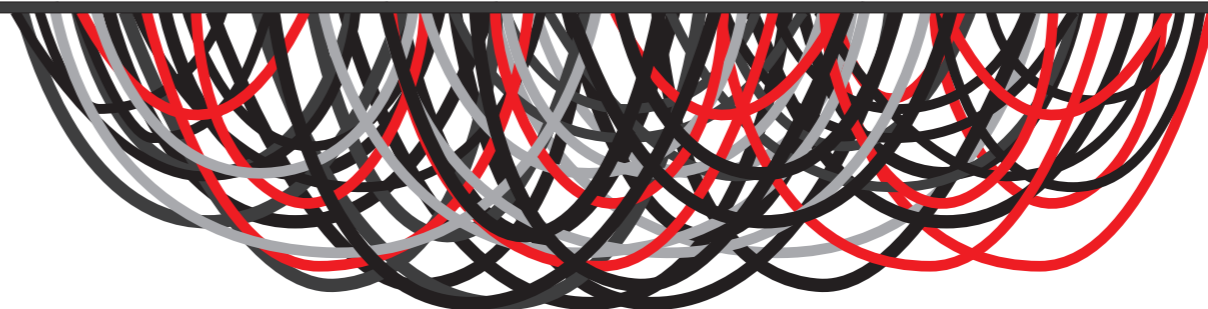
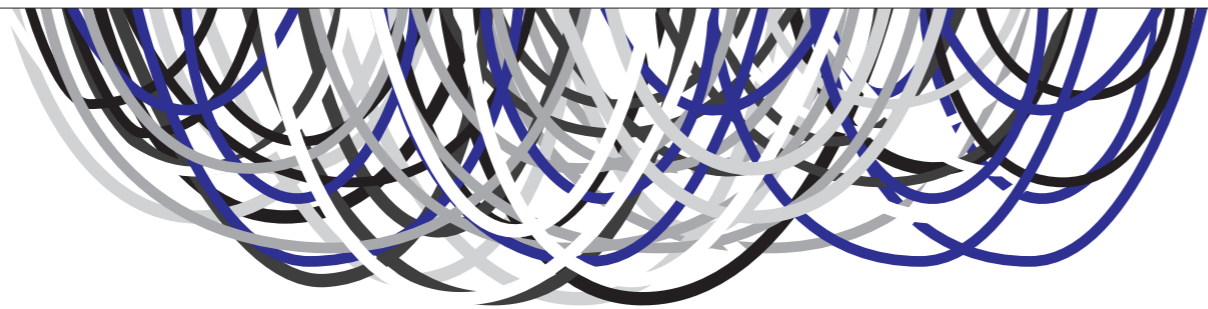

Adrienne 1-55 020 306

April 1-53 009 500

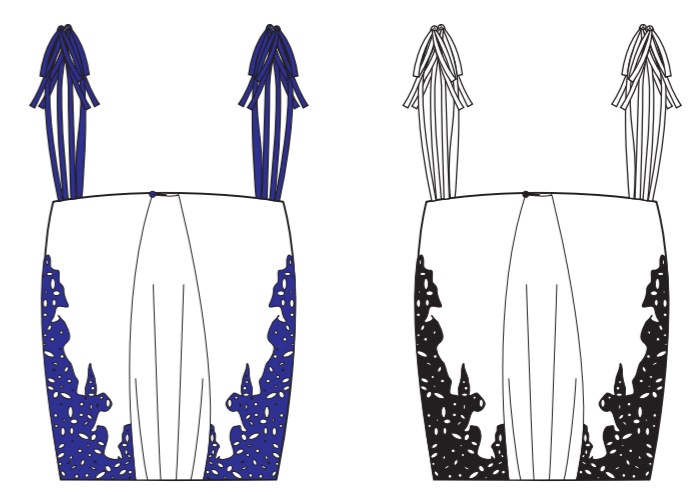

Audrey 1-55 022 400&401

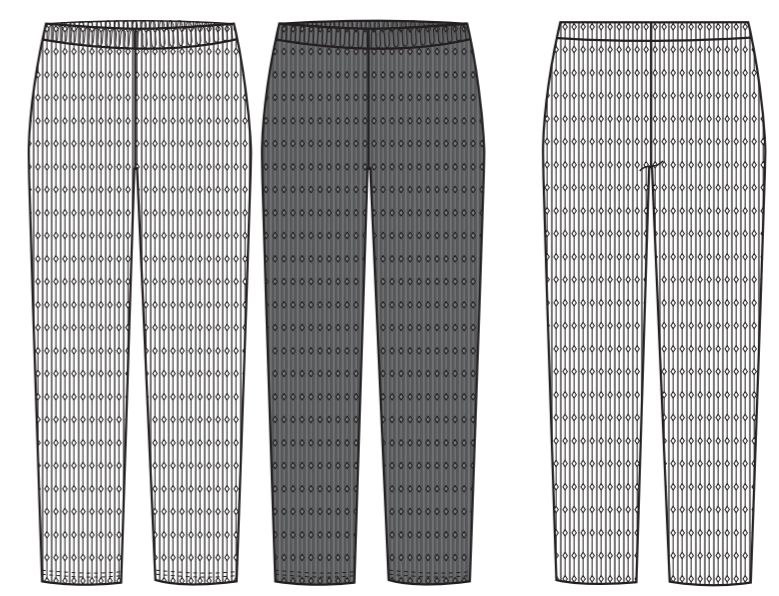

Abbie 1-52 008 400&401

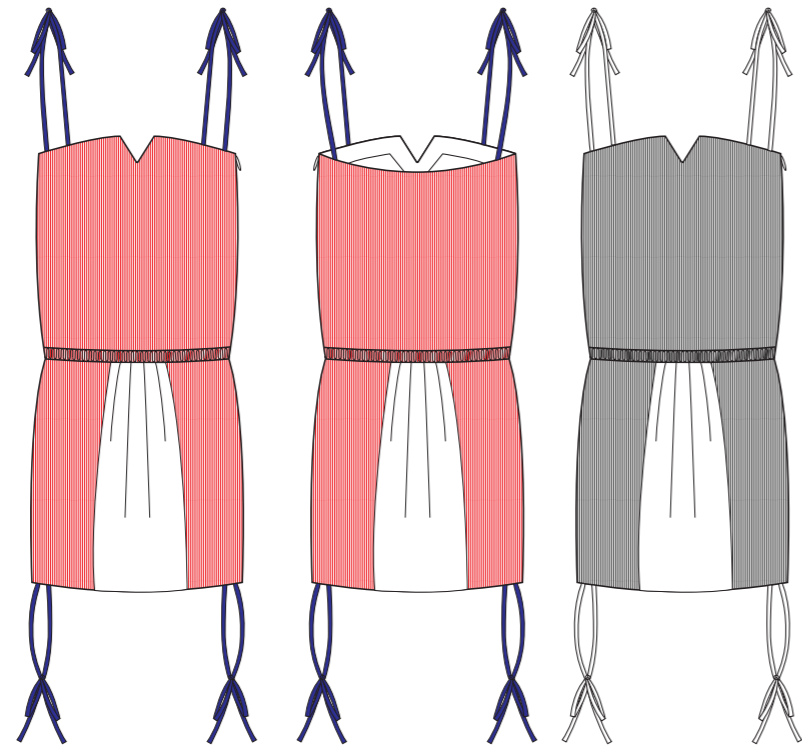

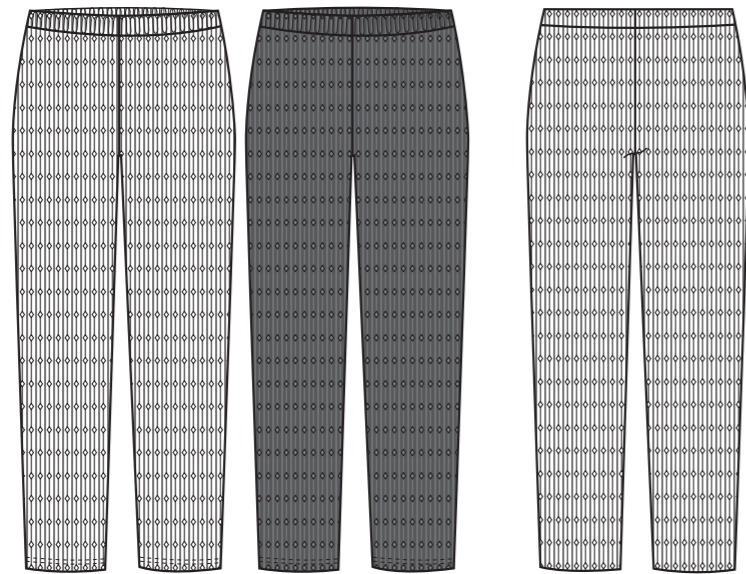
Aino 1-55 016 600

Amy 1-53 011 308

Aino 1-55 016 600

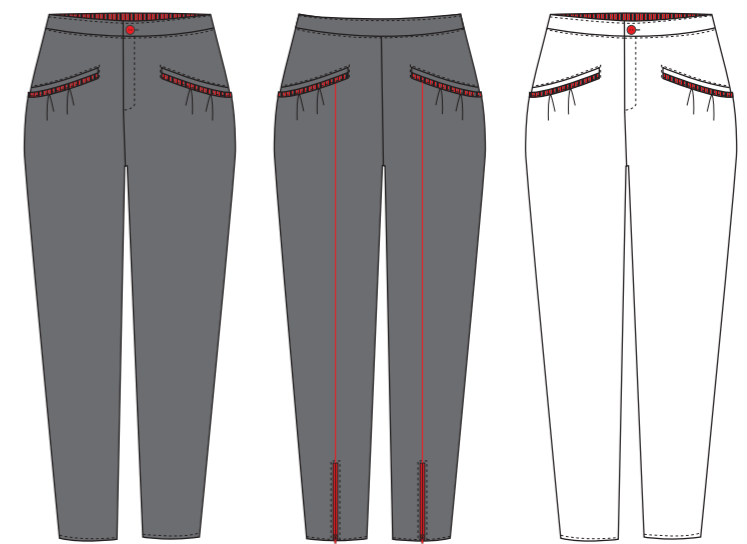
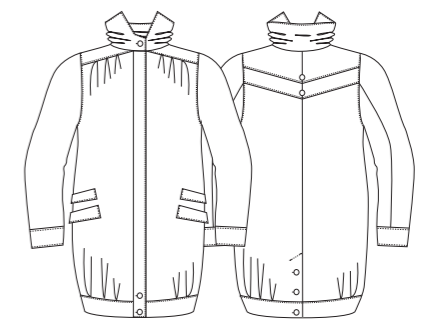

Amy 1-53 011 308

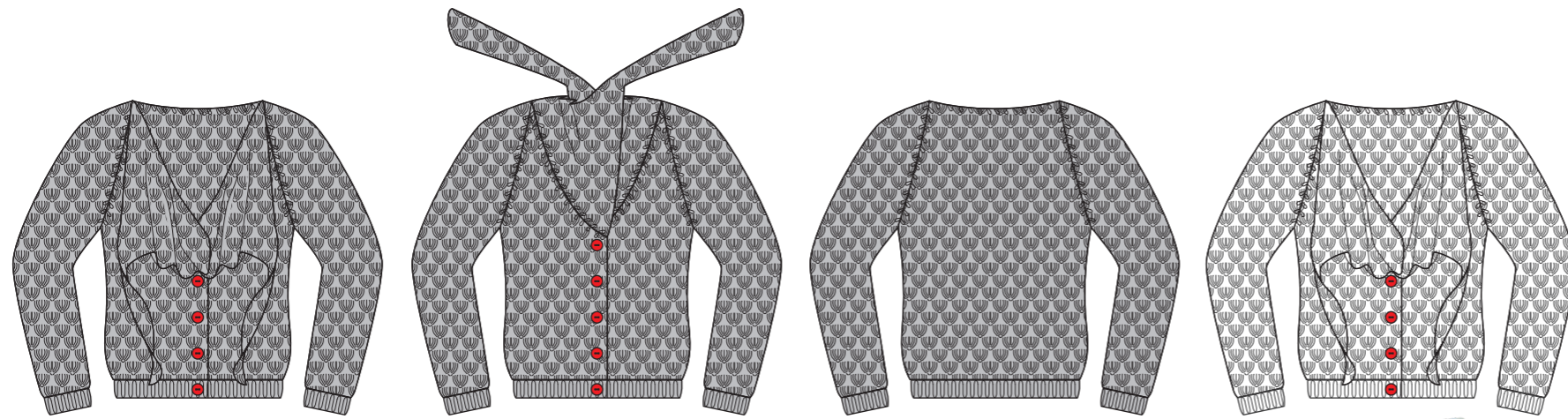

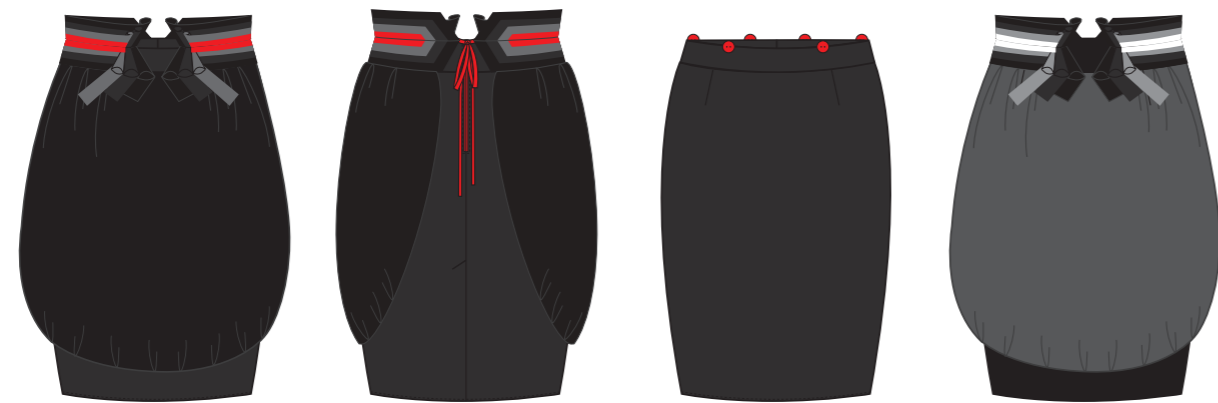
Agatha 1-50 001 210

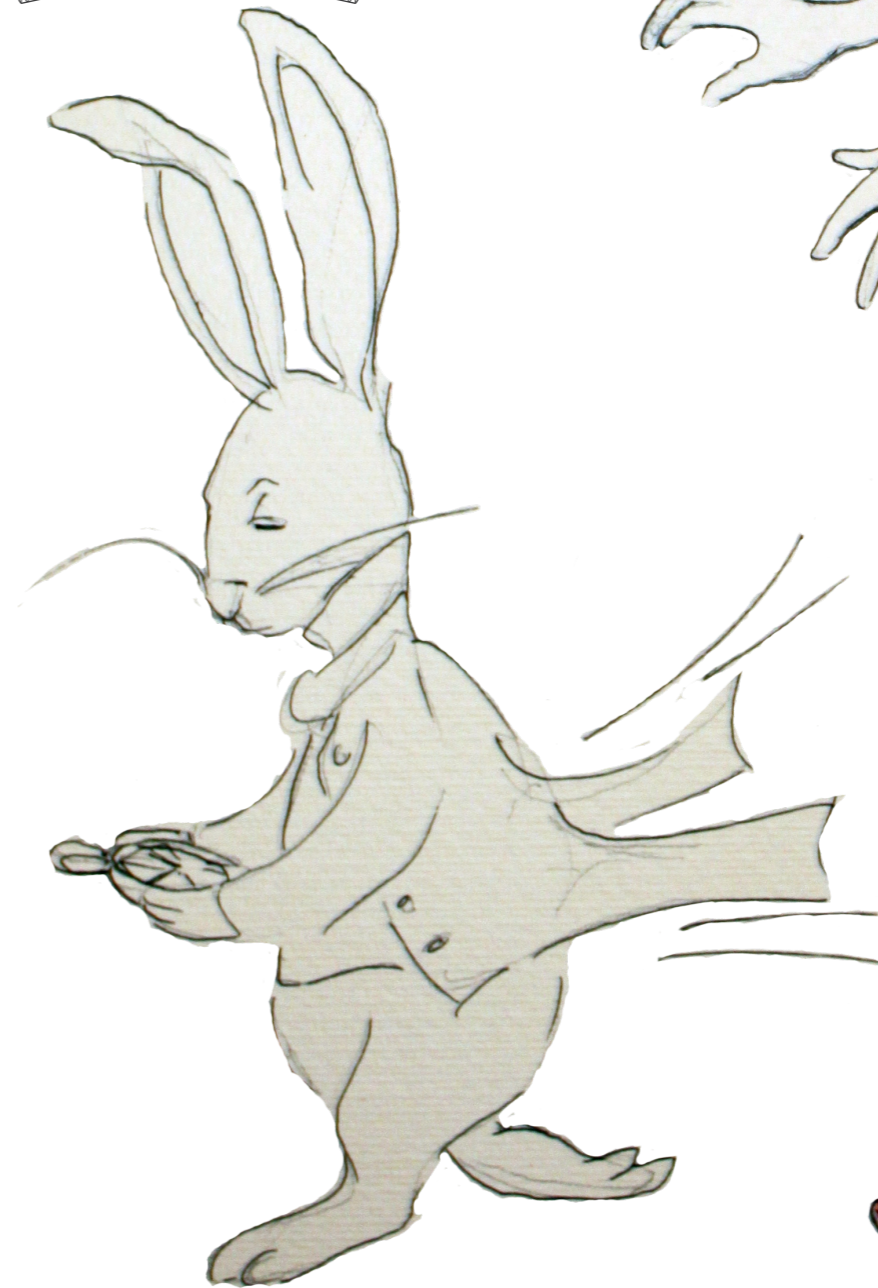
April 1-53 009 500

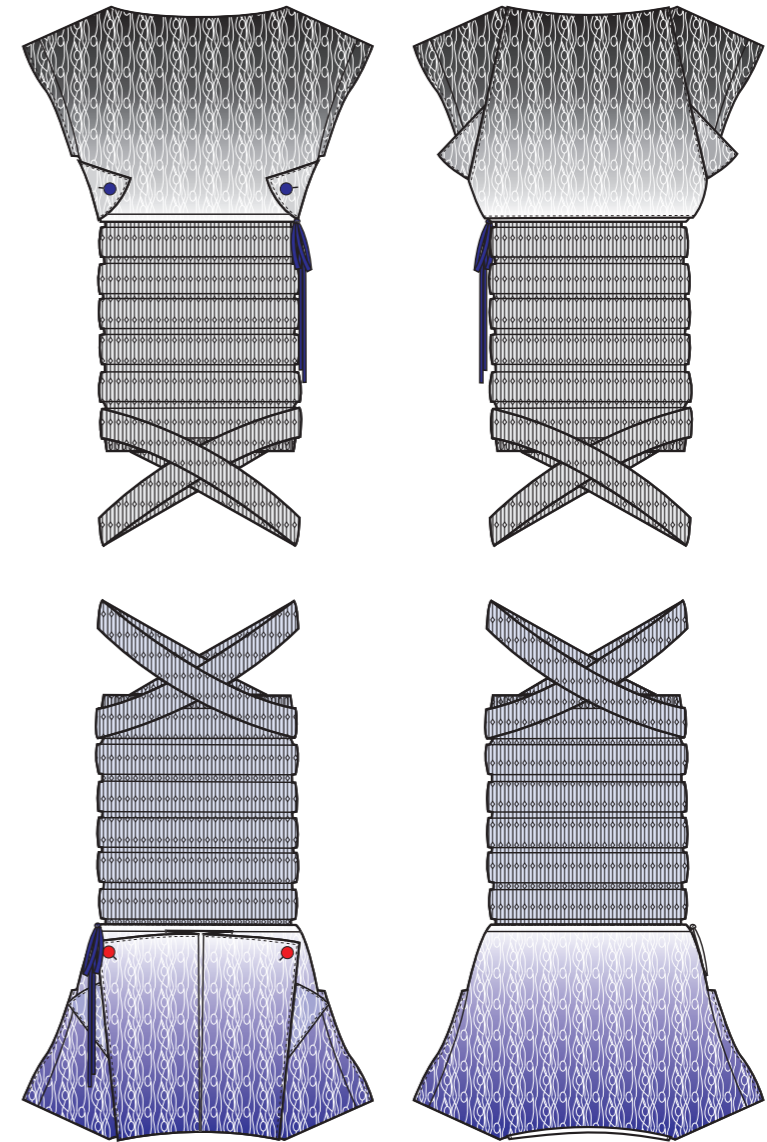
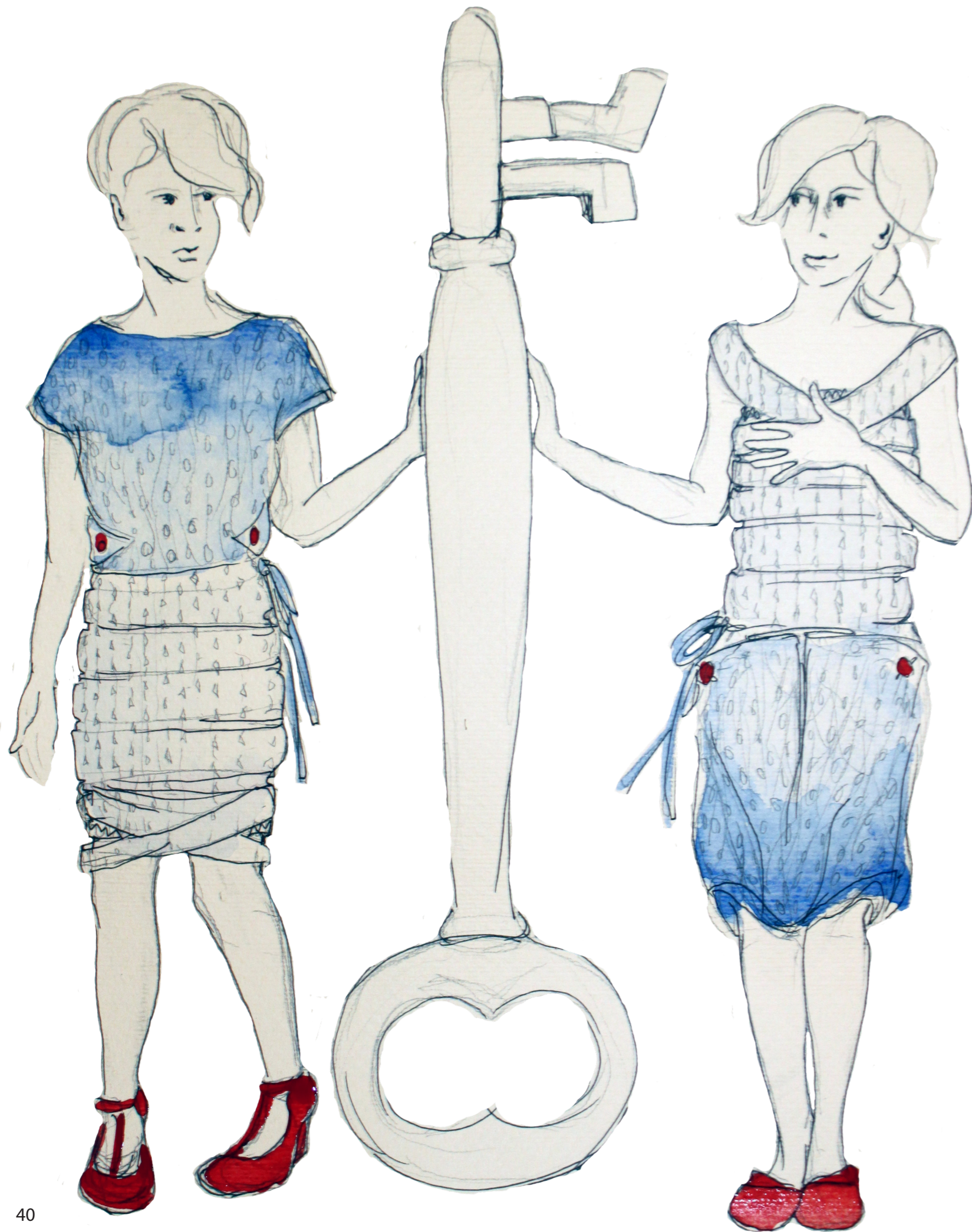

Althea 1-54 012 700

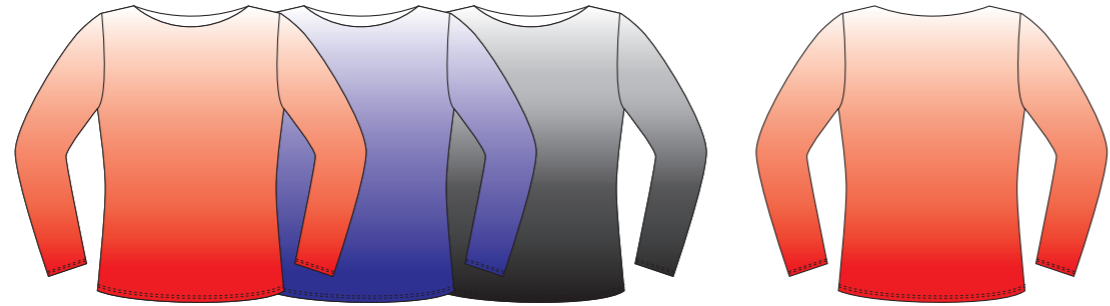

Angie 1-55 018 500

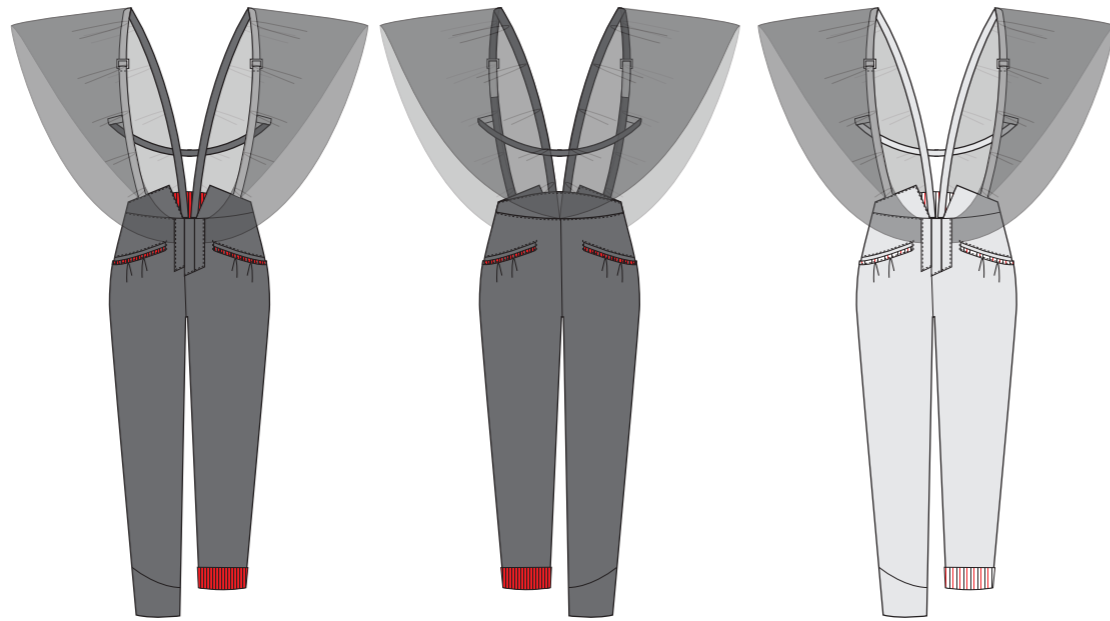

Alice 1-55 015 600

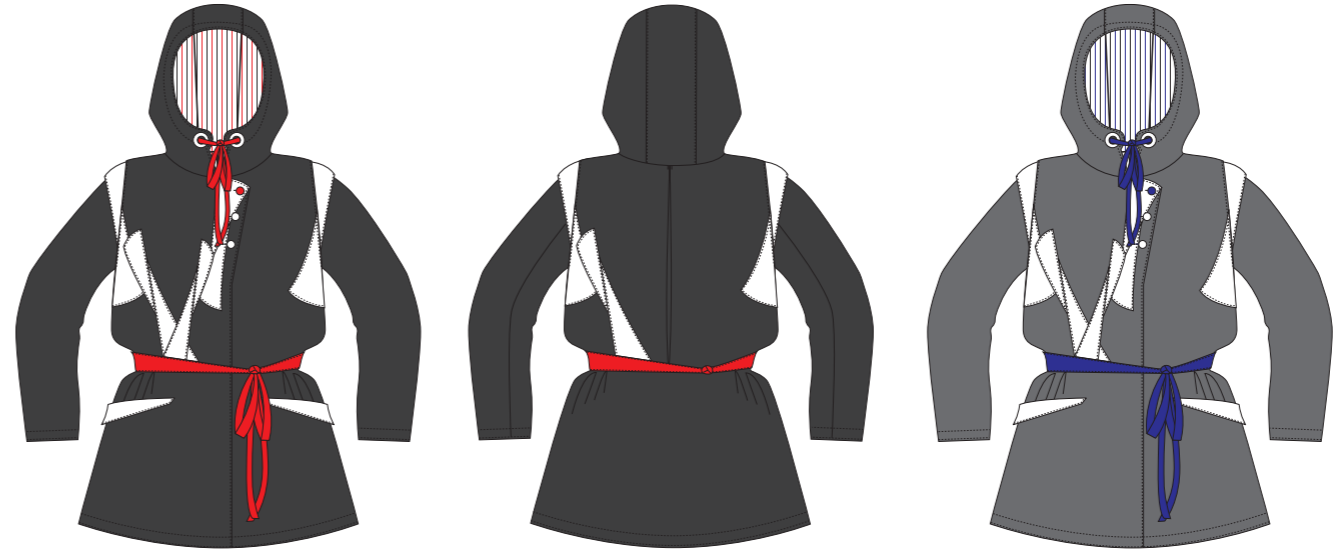

Ann-Mari 1-51 007 307

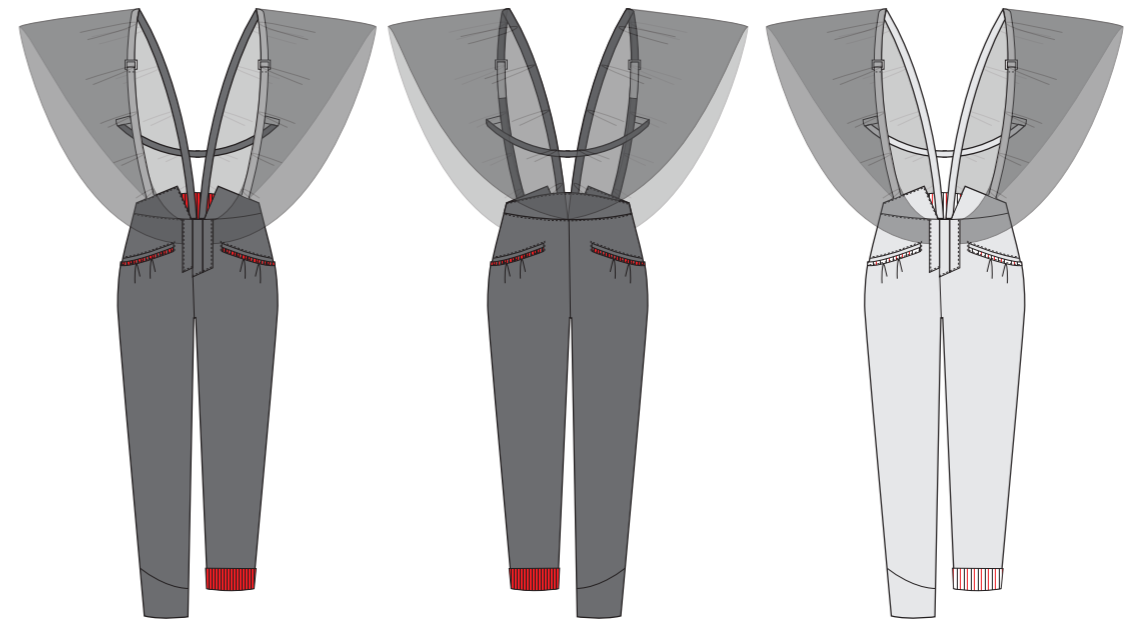

Ashley 1-55 017 500

Alisa 1-50 002 215

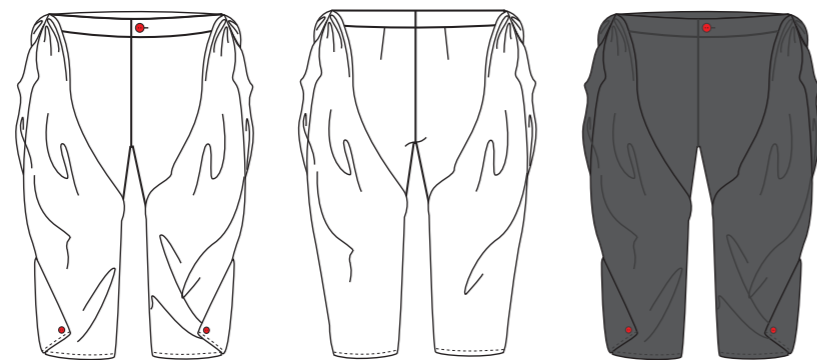
Ashley 1-55 017 500

Alma 1-54 014 700

Alina 1-54 013 700

Amber 1-53 010 510

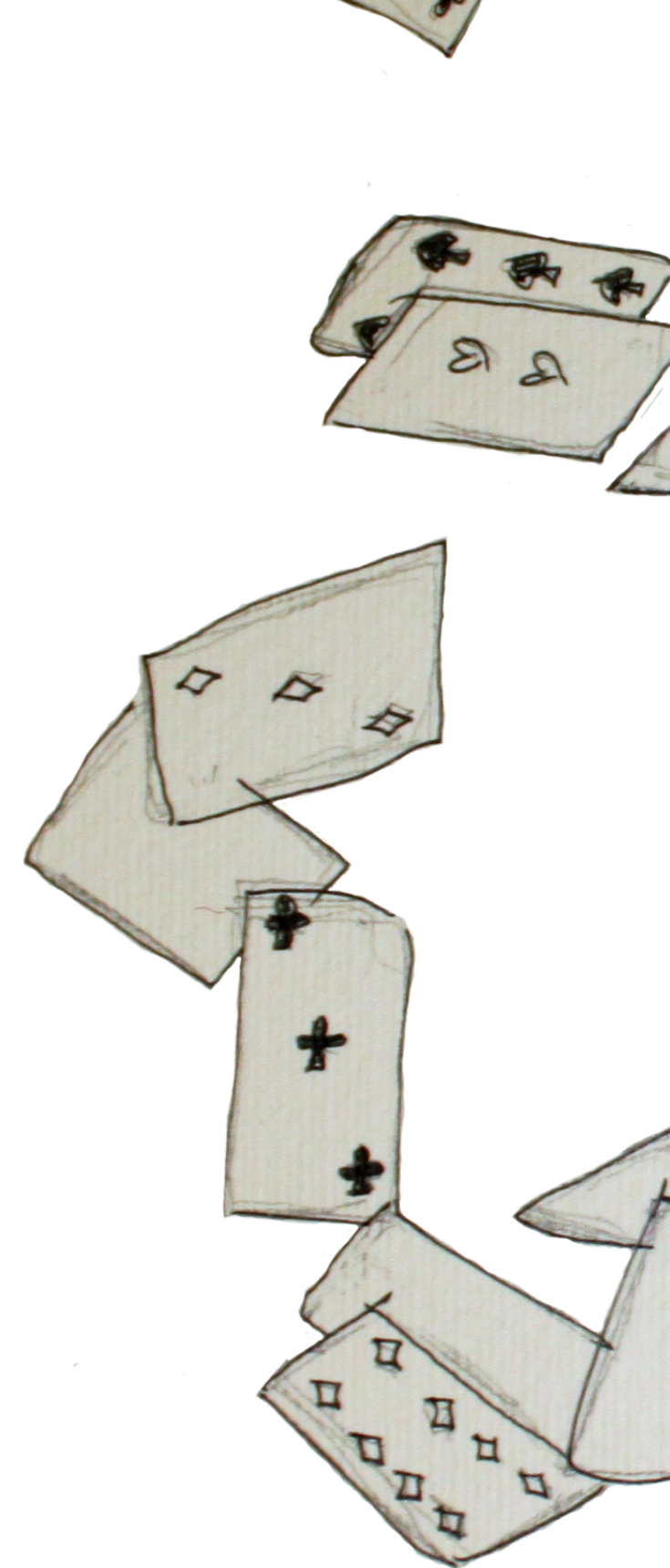
5. ARVIOINTI

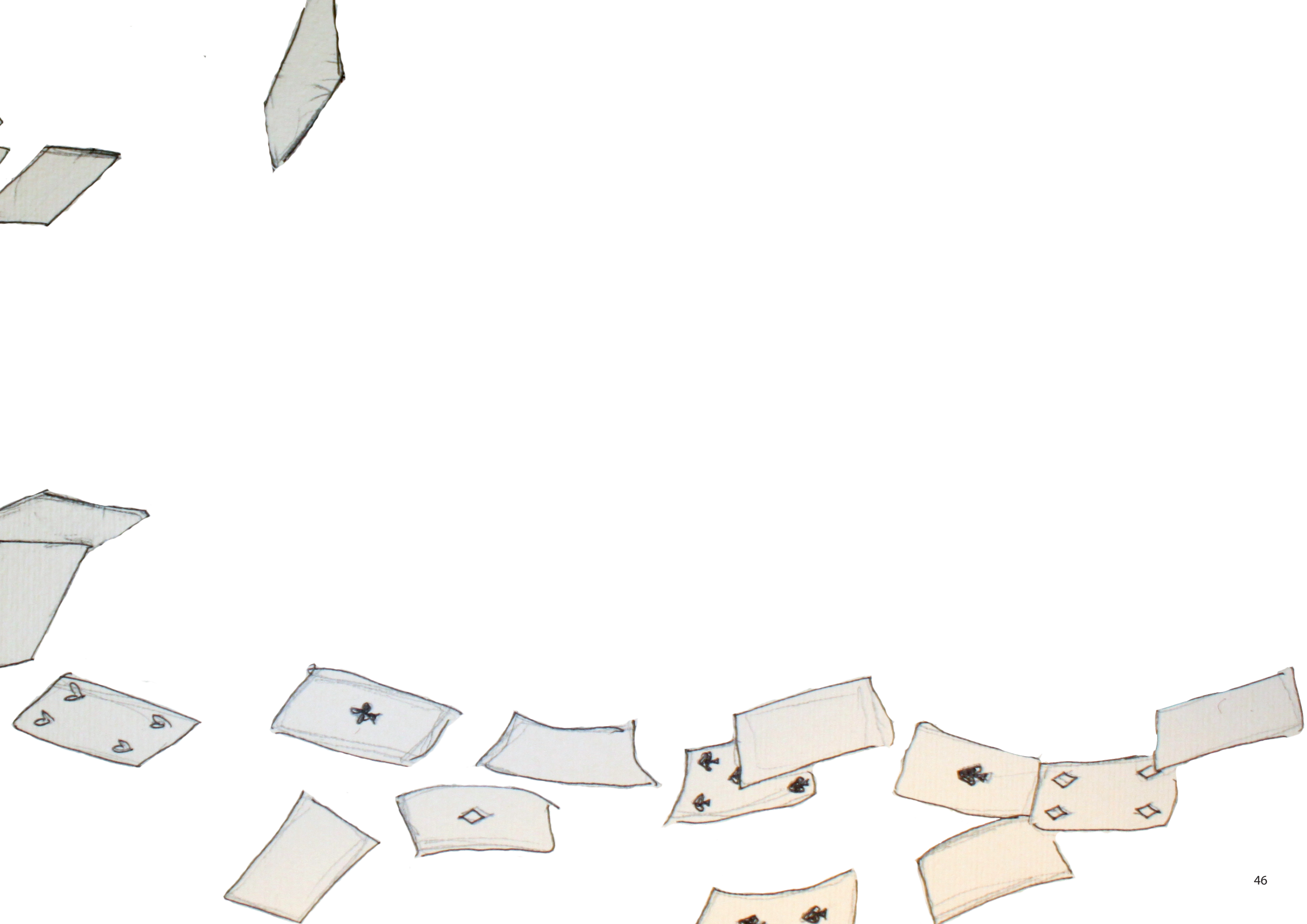
Valitettavaa on, että opinnäytetyöni valmistuminen venyi näinkin pitkälle, mihin vaikuttivat omalta osaltaan koulun ohella samanaikaisesti työssäkäynti ja oma ajanhallinta. Mutta valmistumisen pitkittyessä olen saanut perspektiiviä työhöni ja huomaan selkeästi mitkä tuotteet toimivat paremmin kuin toiset. Koin ehkä jossain vaiheessa, että jumiuduin aiheeni kanssa ja se tukki samalla rentouden luonnostelusta ja ideoinnista. Joistakin tuotteista näkee, että muuntautuvuus ei ehkä toimi ihan niin kuin olin alun perin ajatellut ja ideaa pitäisi vielä hioa, jotta se toimisi. Tästä esimerkkinä Ashley-housut, joiden kohdalla nyt tekisin pientä karsintaa ja yksinkertaistamista, jotta se toimisi paremmin itsenäisenä tuotteena ja osana kokonaisuudessa. Löytyypä malliston joukosta myös muutamia helmiä, kuten esimerkiksi Alice-mekko, Astrid-hame ja Aino-toppimekko, joiden ideoihin olen tyytyväinen. Uskoisin myös, että konseptiksi jääneet Arlene-liivi ja neuleet voisivat toimia hyvin valmiina tuotteina.

Suunnitellessani mallistoni viimeisiä tuotteita, huomasin tauon ja etäisyyden tehneen hyvää työn toteutukselle. Rentous suunnitteluun oli pällannut ja ideat olivat rikkaampia. Innostuin aiheesta uudestaan ja huomasin, että muodonmuutosajatus on vasta alussa ja sitä voisi jatkaa vielä tulevaisuudessa. Kaikki ei ole vielä tässä. Tämän ensimmäisen malliston jälkeen seuraavasta mallistosta saa koottua vieläkin harmonisemman, toimivamman ja viimeistellymmän kokonaisuuden kaikkine yksityiskohtineen.

Oltuani nyt reilun puolitoista vuotta työelämässä, olen saanut jonkinlaisen kokonaiskuvan siitä, mitä teollinen vaatesuunnittelu voi olla. Se on opettanut paljon ja antanut paljon, mutta herättänyt myös kriittisiä ajatuksia.

Toivon, että tulevaisuudessa pääsen mukaan sen kaltaiseen työhön, joka vastaa omaa arvomaailmaani. Työhön, jossa uusi design kuluttaa mahdollisimman vähän luontoa ja niin, että tuote on valmistettu työolosuhteissa, jossa eettiset näkökulmat on otettu huomioon.

6. LÄHTEET

Kirjalliset lähteet

Carroll, Lewis, painovuosi tuntematon. Alice in Wonderland and Through the Looking-Glass. London and Glasgow: Collins Clear-type Press.

Gernsheim, Alison, 1981. Victorian and Edwardian Fashion, A Photographic Survey with 235 Illustrations. New York: Dover Publications.

Lindfors, Vuokko, Paimela, Sirkka-Liisa, 2004. A la mode, Muodin ja pukeutumisen sanakirja. Helsinki: Otava.

Locher J.L, 2000. The Magic of M.C. Escher. London: Thames & Hudson.

Lovett Stoffel, Stephanie, 1997. Lewis Carroll and Alice. London: Thames and Hudson.

Ristikko, Tanja, Marttila-Vesalainen, Ritva, 2006. Vaatteet ja haasteet. Helsinki: WSOY.

Animaatio

Jan Svankmajer. 1988. Alice (Neco z Alenky)

Internet

Kaikki internerlinkit tarkistettu 25.9.2010

Ann-Mari Karvinen, Muotoilijan Metamorfoosi, Pro-Gradu-tutkielma Jyväskylän Yliopiston Taidehistorian laitos
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/11971/karvinen.pdf?sequence=1>

Alice in Wonderland & Through the Looking Glass, Lewis Carroll
http://en.wikipedia.org/wiki/Alice%27s_Adventures_in_Wonderland
<http://www.alice-in-wonderland.net/>

"Alice", 1988, Jan Svankmajer
[http://en.wikipedia.org/wiki/Alice_\(1988_film\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Alice_(1988_film))
http://en.wikipedia.org/wiki/Jan_%C5%A0vankmajer
<http://www.youtube.com/watch?v=C5wHMgTPF-s>

The Fantastic World of M. C. Escher: (dokumentti youtube)

1/5

http://www.youtube.com/watch?v=dIHZ-oPt2tQ&feature=Playlist&p=39F0CB1DF00455BE&playnext_from=PL&playnext=1&index=60

2/5

http://www.youtube.com/watch?v=xUhNI_Yj8fl&feature=related

3/5

<http://www.youtube.com/watch?v=w0mp3JYkiMs&feature=related>

4/5

<http://www.youtube.com/watch?v=YfVAgxdIWHM&feature=related>

5/5

<http://www.youtube.com/watch?v=VRF18e8G3hY&feature=related>

Hussein Chalayanin motorisoidut vaatteet

<http://we-make-money-not-art.com/archives/2006/10/earlier-this-mo.php>

<http://www.technovelgy.com/ct/Science-Fiction-News.asp?NewsNum=925>

<http://www.vitodibari.com/en/womens-collection-fashion-designer-hussein-chalayan-launches-animatronic-fashion-era.html>

20MIN MAKING OF-VIDEO S/S 2007 ONE HUNDRED AND ELEVEN COLLECTION

<http://www.showstudio.com/projects/chalayanss07/ref.mov>

Chalayanin näytös

http://www.youtube.com/watch?v=XI-_E_oIU_I&feature=related

http://www.youtube.com/watch?v=pgSHcKrBuaA&feature=player_embedded

Insinööritoimisto 2D3D

<http://www.2d3d.co.uk/>

Tulevaisuuden materiaalit

<http://www.tietysti.fi/fi/T/TietystiUutiset/12211/>

http://tampereenseutu-fi-bin.directo.fi/@Bin/099b0bd4ffee82bb3de589ee766a10a6/1285396783/application/pdf/1553328/Toiminnallinen_vaate_ako.pdf

<http://www.smartrider.com/products/suit.php>

http://www.tut.fi/plastics/polyko/materiaalit/LAMK/LPDF/POLYKO_PP_8_Kayttosovelluksia_VALMIS.pdf

http://www.leapfrog-eu.org/LeapfrogIP/main.asp?pg=rma_results

Facehunter – Yvan Rodic

<http://facehunter.blogspot.com>

<http://blog.modelmanagement.com/2009/11/19/a-small-step-for-man-a-giant-leap-for-fashion-%E2%80%93-the-rise-of-the-fashion-blogger/>

http://www.shift.jp.org/en/archives/2007/12/yvan_the_face_hunter.html

Hel looks

<http://www.hel-looks.com>

Vihreät vaatteet

<http://www.vihreatvaatteet.com>

Kuvalähteet

kuva 1

Svankmajerin Alice-animaation dvd-kansi

<http://beanstew.wordpress.com/2009/03/29/go-ask-alice/>

kuva 2

Disney animaatio Liisa Ihmemaassa

<http://www.alice-in-wonderland.net/pictures/caterpillar-pictures.html>

kuva 3

Alice animaatio

<http://theory-of-happiness.blogspot.com/2009/07/jan-svankmajers-alice.html>

kuva 4

Alice animaatio

<http://forums.thefashionspot.com/f78/editorials-their-inspirations-references-66618-7.html>

kuva 5

Hussein Chalayanin motorisoidut vaatteet

<http://www.mediaruimte.be/coco/2006/hussein-chalayan-sping-%E2%80%93-summer-2007/>

kuvat 6, 7, 8

Hussein Chalayanin Pariisin kevät/kesä 2007 näyttös

<http://www.style.com/fashionshows/complete/S2007RTW-HCHALAYA/?page=2>

kuva 9

Escher metamorfoosi 1

<http://www.educ.fc.ul.pt/docentes/opombo/seminario/cantor/plataosocrates.htm>

kuvat 10, 11

Disney Liisa Ihmemaassa

<http://picsdigger.com/keyword/alice%20in%20wonderland%20disney%20movie/>

kuva 12

Lewis Carroll

http://4umi.com/image/face/Lewis_Carroll1.jpg

kuva 13

Alice's Adventures in Wonderland -kirjan kansi

<http://www.rosenbachshop.org/shopsite/page13.html>

kuva 14

Disney Alice in Wonderland videon kansikuva

<http://www.hollywoodoutbreak.com/2009/07/26/on-this-day-in-movies-alice-in-wonderland/>

kuvat 15 kuva 16 kuva 17

H.Chalayanin näyttös kevät/kesä 2007

<http://www.style.com/fashionshows/complete/S2007RTW-HCHALAYA/?page=2>

kuvat 18, 19

H.Chalayanin näyttös kevät/kesä 2007

<http://www.style.com/fashionshows/complete/F2007RTW-HCHALAYA>

kuvat 20, 22, 24, 26, 28, 30

Viktoriaaniset kuvat

Gernsheim, Alison, 1981. Victorian and Edwardian Fashion, A Photographic Survey with 235 Illustrations. New York: Dover Publications.

kuvat 21, 23, 25, 27, 29, 31

Facehunter

<http://facehunter.blogspot.com>

kuva 32

Yvan Rodic

http://www.shift.jp.org/en/archives/2007/12/yvan_the_face_hunter.html

kuva 33

Yvan Rodic

<http://blog.modelmanagement.com/2009/11/19/a-small-step-for-man-a-giant-leap-for-fashion-%E2%80%93-the-rise-of-the-fashion-blogger/>

A collection of hand-drawn playing cards scattered across the page. The cards are drawn in a simple, sketchy style with black outlines and some symbols. Some cards show hearts, some show clubs, and some show spades. The cards are oriented in various directions, some overlapping, creating a sense of movement and randomness. The background is plain white.

7. KIITOKSET

Äiti, Isä ja Aino
Matilda Tuure, Maiju Nurmi, Cecilia Hammarén,
Katri Niskanen, Anna Lampinen
Jonna Moriya ja Tuuli Saarela
Esa Lukala
Kia Koski
Marjut Yli-Mäyry
Tuija-Maija Piironen
Heikki Saros
Terttu Meuronen
Sirkka-Liisa Hölttä

